

Plymouth, Pa., 6 Liepos.

Daugelis svetimžemių, atvykstančių į Suvienytas Valstijas Amerikos, rupinasi darba gauti šizion be mislies ir noro pastoti ukėsu, — per tai daroma ne maža skriauda ukėsam šizios šalies. Kožnas ukėsas šizios šalies užsimoka kas metas prigulinczias jam mokėstis ant visokių šizios šalies reikalų; ne ukėsas gi arba svetimžemis be ukėsyntės popierų tokių mokesčių arba taksų ne moka; o vienok pasitaiko kaip kada kad isz Valstijos izdo reike iszdūti kiek pinigų ant tokio. Suprantamas dalykas, kad tai yra suvis neteisingas iszdavimas.

Kad taip neteisingų iszdavimų ne but legislatura Pensylvanijos Valstijos iszdavė tiesą, kuri įėjo į syla nū pirmos dienos šizio (Liepos) mėnesio, kad kožnas darbinikas šizios Valstijos, kuris ne yra ukėsu Suvienytų Valstijų, tur mokėt taksų po 3 centus už kožną dieną darbo. Kožna gi ypata, ar firma, ar draugystė, ar korporacija, užlaikanti darbinikus ir dūdanti jiems darbą tur keturis sykius ant metų (1 d. Sausio, 1 d. Balandžio, 1 d. Liepos, ir 1 d. Spalnio) praneszti to pavieto (County) komisoriui apie vardus, se numą ir vietą gimimo jo darbinikų, ir skaitlių dienų kiek kuris dirbo. Jeigu tarpe tų bus svetimžemiai, neturinti ukėsyntės popierų, — nū kožno isz jų atlaikyt po 3 centus už kožną dieną darbo. Jeigu darbdavis neiszpildytu šizokio prisakymo — yra po bausme nū \$200 iki \$1000. Suprantamas dalykas, kad ir patys darbdaviai tur but ukėσαι šizios šalies. Szimet pirmą danešimą reikė sudėt 1 d. Spalnio szių metų.

Prie iszdavimo virsz paminėtos tiesos sąnarius legislaturos privertė labiausia tas, kad, kaip pasirodė, daugybės tokių sve-

timžemių pripildo šizios Valstijos džėlas (jails), biednujų namus (poor houses) ir miela šizirdystės institutus (charitable institutions).

Kadangi, galima sakyti, daugumas isz lietuvių, apsigyvenusių šizioje, Pensylvanijos, Valstijoje ne tur da ukėsyntės popierų, todėl kaip galima reike pasirupint, kad tokias iszsiinti, nes kam be jokio reikalo mokėt kas diena po 3 centus. Iszsisukti nū šizios mokėsties, kaip matome isz virsziau paminėto, labai sunku, nes nei vienas darbdavis ne norės but nubaustas už savo darbiniką, o atlaikyti jam nū uždarbio darbiniko tūs 3 centus nėra jokios baimės, nes tiesa tai liepe daryt. Gauti iszsyk pilnas ukėsyntės popieras ne kožnas gal, nes daugumas isz mus atėjo ar ateina į Ameriką turėdami suvirsz 18 metų amžiaus, o tokiem pagal teisybę ne galima gaut iszsyk pilnas ukėsyntės popieras. Nepilnas, arba pirmutines uk. popieras kožnas gal gaut, kuris ar ką tikt yra da atėjęs ar jau pagyvenęs šizion kelis metus. Kad gauti pirmutines ukės. popier. reike nueit, su mokancziu angliskai susiszekėt, į kortą ir pareikalaut tokių, — už ką reiks užmokėt 1 dol. su keleta centų. Turint pirmutines uk. pop. už neko laiko galima gaut ir pilnas ir tada jau esti lygūs su kitais ukėšais šizios šalies.

Už kiek laiko ir su kokiom iszlygom, po iszėmimo pirmų uk. pop., galima gaut pilnas, apie tai neminėsim, nes apie tai gana pasiklaust jeib vieno, kuris tur pilnas uk. pop. ir supranta nors kiek apie šizios šalies tiesas.

Kitose Valstijose da nėra šizokios tiesos iszdūta, vienok nor to ir nėra, vis-gi daug naudingiau butu, kad kožnas lietuvis pasirupintu iszsiinti uk. popieras.

Isz Lietuvos.

Isz Suvalkų rėdybos.

— *Visztytis.* (Vilkaviskio pav. Suvalkų gub.) Ant iszlaikymo pakajaus, valdze suraszė visus vežimus drutesnius ir arklius; visi kareiviai, rezervistai, yra suskaityti, dėl zinios kiek yra pabėgusių, ir užraginti į Kalvariją ant rudens.

Iszėjus mus klebonui, Vasiliauckui, į Daukszius, tapo paskirtas Viztyczio klebonu kun. Vilkutauckas. Jis didei nenorėjo ateiti Viztytin, buk esanti biedna parapija, ir pasidėkavojant giltinei, nuvyko amžinastin 26 Kovą szių metų. Dabar girdima buk ateisęs už kleboną kun. Marma isz Suvalkų.

15 Geguzio numirė Pajavonio klebonas Buczys (raszydavosi Buczinievski). pinigų bankoje liko 20,000 rublių. Savo atgintinei užraszė tiktai 1,500 rubl. Vos spėjo numirti, tai gaspadinės kaip szlūte iszszlavė kleboniją ir nieko neliko užrasztyti vaitui atėjus. Nabagas likosi tūjaus taip plikas kaip užgimęs, nors jo visą įvaisymą klebonijai galima skirti į pirmą kliasą. Klebonijai, kurioi yra per 24 kambarius, nebuvo vietos dėl kamendoriaus ir parapijonai turėjo skyrium namą pastatyti. Gailu, kad taip daug pinigų, surinktų nū lietuvių, teks visokiems valkatoms ir mūsų vargintojams, maskoliams. Ar nebutų galėjęs keletą tukstančių paszvesti ant lietuviszkos spaudos arba nupirkimo daugelio knygų dėl iszdovanojimo pavargusiems? Tūmi butų sav amžiną paminklą pasistačes. O Dabar?

Seinai statys Pajavonio parapiją į licitaciją, ir kuris isz kunygų daugiau įsiulys bei geresnio vyno turės, tai tam teks; nes Pajavonio parapija priguli ne prie paskutinųjų.

Visztelis.

— *Vilnius.* Vietoje, kur sziaudien stovi puiki bažnyčia; katedra, pagal naujausia stilių budavota, senovės laikūse buvo neperlendamas miszkas aržūlinis, paszvestas dievam s'abmeldiszkos tūmet Lietuvos, ten kur Vileika su Vilija susilieja. Czion jau stovėjo didelė bažnyčia Perkuno, t. y. dievaiczio griaustinio, pabudavota per kunjgaiksztį Geraimundą 1285 mete isz gryno akmens be stogo. Vienos tiktai durys buvo ką nū upės kranto galima buvo įeiti į vidų tosios szventenyčios; priesienos prieszais duris esanczios buvo koplyczia, kur laikoma buvo visoki szventenyčios indai ir taip koki įpatingumai; po ja buvo sklepas, kur szventi žalcziai ir varlės buvo laikomi. Virsz koplyczios pasikėlė ant 16 mastų da augszcziau paczios sienos szventenyčios boksztelis. Boksztelije stovėjo stovyla dievaiczio parneszto isz Palangos szventų miszkų. Koplyczia, ir ant jos boksztelis, budavoti buvo isz plytų. Priesz koplycziją buvo altorius ant 12 pėdų aptvertas, 3 mastų augszczio, 9 mastų ilgio ir tiek pat pločio, į virszų daugeliu zubrų ragais papūsztas. Ant altoriaus degė aukos isz gyvūlių: czionai kurenosi taip-gi neužgestanti ugnis, per tam pasiszventusius kunjgus sergėta. Vieta kur ta ugnis rusėjo taip iszmislingai buvo pataisyta, kad nei smarčiausias lytus, nei sniegas, nei vėjas negalėjo ugnį užgesyt; ugnis degė gana smarkei, nes kurui buvo tam tikra medega parenkama.

Arti įėjimo į szventenyčią stovėjo rumas Krive-Krivaczio, ant virszaus to rumo pasikėlė apūlus boksztas, nū kurio slinkimą saulės tēmijo ir pagal tai deginamos aukos ant tulos vietos altoriaus rodė dieną mėnesio, o plyta su tulu ženklų įmuryta sienoje-boksztoto rodė Naują metą ir skaitlių

metų. Iš senovės yra pasakojama: Kad, kada kunigaikštis Geraimundas mislijo tą šventenyčią budavoti, tėvas jo Svintoragas išsiuntė už poros metų prieš tai pasiuntinystę pas burtinjkę upės Nemuno Žemaitijoje, su užklausimu apie ateitę tos šventenyčios? Burtinjkę pranasavo taip ilgą jos stovėjimą, kol lei stambeldysta laikysis ir paliepė 101 plytų padaryt su parodytais ženklais; geri ir laimingi metai jūse reišzkėsi; bet paskutinė plyta buvo su ženklu dviejų kryžių, kas kaipo dovana nū burtinjkės palaikyta ir prie karunos vieszpatystės pridėta. Kiti sakė, kad atėjus kaleinai iki tos plytos, sugriovimas šventenyčios ir stambeldystės per krikščionis užstos. Tos plytos didesnėje dalyje yra matomos iš pusės pietų katedrališkos varpnyčios. Nor tos plytos neužsitarnavo ant didesnės pagūdos, išsipildė vienok pranasystė ir už 101 metų, t. y. 1396 m. panedėlyje po Baltosios nedėlios šventenyčią Perkuno griauti o ant tos vietos bažnyčią katedrališką ant vardo szv. Stanislovo budavoti pradėta. Paszventino ją iszkilmingai prie dalyvumo kunigaikščių ir didūmenės Lietuvos ir Lenkijos Bodzanta, arcivyskupas Gniezno, o karalienė Jadvyga puikėis indais ir kitokiais šventenyčios dalykais iš savo izdo apdovanojo. Ant pirmutinio vyskupo dijecezijoje Vilniaus pasakyre Jaugalius Andrių Vazylą iš Vasilevo ar Vasilono iš szeimynos Jastrzėbskių, zokono mažesniųjų brolių, vyskupą Ceretentiszką, kada tai buvusį nūdemklausį Vengrijos karalienės Elzbietos.

Keturias pralotystes ir 8 kaunajkystes naujai uždėtas, atidėta stropiausiems iš kunigų platinančių mokslą krikščionybos Lietuvoje. Ne ilgai trukus po tam Dobrogos-

tas, vyskupas Poznaniaus, pasiuntinystėje Jaugaliaus esantis, išsiųstas buvo pas popiežių dėl iszrupinimo bullos, patvirtinanczios iszrinkimą naujo vyskupo ir uždėjimo naujos vyskupystės Vilniuje.

Naujai uždėta vyskupystė aprupino tūjaus patsai karalius žymiais turtais, kaip rodo privilijos originališkos arkivūse kapitulos Vilniaus. Turtus tūs padidino dar Vladislovas pavesdamas bažnyčiaz ir vyskupam jo dalį miesto Vilniaus, kuri buvo už linijos einanczios nū rumų iki šventoriaus szv. Mikalojaus, o į kitą pusę iki Trakiszkos gatvės traukentisi. Vyskupas gavo pavelenę budavoti namus ant viso to ploto ir traukti iš to naudą, pagal savo valę, o sykiu ir murinį karaliską namą dalyje žeminio rumo dėl gyvenimo jo ir jo įpėdinių.

Kokio pavidalo buvo pirmutinė per Jaugalių statyinta, o per jo įpėdinius pūszta šventenyčia, neturim nei mažiausių palikimų; nes ugnis, ką didesnę dalį Vilniaus į peleną pavertė, panaikino taipgi 1531 ir bažnyčią katedrališką. Bernardas Zenobi, Genezas ant paliepimo karaliaus, pastatė ją per 8 metus trukio ir vėl kaip buvo, bet mete 1610 ir vėl sudegė. Pastatyta šventenyčia iš rupesties tulų ypatų ir vėl sulaukė nelaimių, nes 1769 m. baisi vētra vieną bokštą nuneszė nū jos ir taip visą budavonę paardė, kad pataisyt jau ne buvo galima. Kapitula Vilniaus sykiu su vyskupu Ignotu Massalskiu ir vėl pradėjo statyt da ir szia dien stovinczią bažnyčią mete 1777, pagal planą garsaus profesoriaus architektoriaus prie Vilniaus akademijos V. Gucevicziaus.

Szi bažnyčia kaip pavirszutinia budavone, taip ir visais papūszimais pilnai atsakodarbui garsių ypatų prie jos budavonės pridėjusių savo ran-

kas ir iszmislą.

Budavonė jos tapė pabaigta tiktai 1801 mete ir 29 d. Rūgsezjo tą patį metą vyskupas Vilniaus J. Nep. Kossakcvskis ant vardo szv. Stanislovo ir Vladislovo paszventė.

Per.

— P. N. iš Suvalkų gub. raszo į N. 4 „Ukininko, kad viduryje kovo mėnesio buvo susirinkimas sąnarių draugystės „Sietynas“. Draugystė szisteigta kaimiečių; siekis jos platinti apszvietimą ir lietuvystę savo apygardoje. Tam tikslui draugystė perka lietuvizkas knygutes ir iszsisraszo lietuvizkus laikraszczius. Iš pradžių sąnariai szios draugystės labai karsztai platino lietuvystę, bet dabar dūdasi patėmyti tulas sumažėjimas darbsztumo; draugystės sąnariai užmirszta kartais savo pagirtiną uždūtį ir imasi prie dalykų, kurie nieku nepriklauso nē prie Lietuvos, nē prie lietuvystės. Taip sztai per szitą susirinkimą viens iš sąnarių nē isz szio, nē isz to pakiszo savo draugams kaszin kokią popierą ragindamas dėti pinigų ant pastatymo katalikizkos bažnyčios gilumoj' Maskolijos. Viens iš sąnarių tūjaus iszėmęs padėjo 4 rublius ir kiti siekė prie masznelių, nors keli iš sąnarių (3 ar 4) pradėjo kalbėti, jūg tokia rinkliava tai ne dalykas lietuvizkos draugystės, jog mums turi rupėti pirmucziausiai reikalai Lietuvos, o ne bažnyčios Maskolijoje. Nevezint ant to daugelis sąnarių dėjo pinigus. Žinoma prieš tą rinkliavą mes nieko neturėtume, jeigu ant savo lietuvizkų reikalų turėtume užtektinai pinigų, tada zinoma galima būtų suszelpti ir Maskolijos katalikus. Bet jeigu sąnariai lietuvizkos draugystės deda pinigus ant bažnyčių Maskolijoje, kada tūm tarpu pas mus Lietuvoje ant kiekvieno zingsnio jaučia-

si stoka pinigų ant grynai lietuvizkų dalykų; kada mūsų kankintiniai suimti maskolių nū nieko negauna medegiszkos paszalpos ir sėdėdami kalėjimūse Kauno, Sziaulių ir Kalvarijos arba iszsiūsti iš Lietuvos kenczia vargą ir alkį, tada tokią rinkliavą ant bažnyčių Maskolijoje reikia labai ir labai papeikti. Ak ir mūsų kankintiniai už lietuvystę kenczia draugia ir už katalikystę. Ant szių 1897 metų draugystė nutarė iszsisrasztyti 4 lietuvizkus laikraszczius: „Varpą“, „Vienybę“, „Ukininką“ ir „Lietuvą“.

— „Lietuva“ N. 26 raszo, kad maskolizska žemdarbystės ministerija užgyrė parengti prie žemesnių žemdarbystės mokslainių Maskolijoj', o tame ir Lietuvoj', kursus dėl pasimokinimo amatų. Ant mokimosi bus priimami ne tik vaikai, bet ir suaugę ukinikai. Mokys czia, apart kitko, jeigu jau ne padirbimo visokių žemdarbystės maszinų ir įnagių, tai nors jų taisymo. Iš amatų mokys czia: kalvystos, sliesorystos, staliorystos.

Kaip vilkai pas mus isznyko.

Tarp girinių draskanczių zverių vilkas nog žilos senovės yra skaitomas už bjauriausį gyvulį po mūsų padangėmi. Jau tolymiausi proseniai mūsų dar tame laike, kūmet jie Augsztojoj' Asijoj' (Pamirplateau) gyveno, turėjo vilkus pazinti. Mūsų pusbrolių Zėndų arba Avestenų szventame raszte, iš gilios senovės paeinancziame, „Zendavestojė“, yra tankiai minėtas vardas vilko („vehrka“), kaipo paojingiausio namų bei bandos nevidono. Ypacziai daug turėjo buti vilkų pakrasztije Kaspijos marės, kurį Avesta „Vehrkana“ (—vilky krasztas) vadina.*)

*] W. Geiger. Ostiranische Kultur im Altertum. Erlangen 1882 s. 154 sek.

Kaip sulyginantis kalbamokslis parodė**), jau ir toje tolymoje gadynėj' prabocziai musų buvo žemės artojai arba arėjai ir kaimenias naminių gyvulių prilaikė. Dėl žemės artojo, kursai savo maistą iš žemės ir nog gyvulių apturi, kaip yra brangus kožnas gyvulis, taipo vėl yra skaitomas už didžiausią nenaudėlį kožnas žvėris, kursai jo namų mantą bei turtą naikina. Todėlei ne reik stebėtis, kad „Arėjai“ vilką laikė per pikta dvasę, nevidoną visos tautos. Jis ne tik draskė naminius jų naudingiausius, gyvulius jis plėszė ir edė visokias gaiszenas ant lauko pamestas, jis edė – draugystėje varnų bei vanagų – lavonus žmonių ant kalnų iszmestus. Nemenkiau paojingas buvo vilkas (skr. „vrka“) ir Indijoje.

Tokį tai bjaurų žvėrį proseiniai musų, iš Asijos ateidami, regis, ir pietinėje Europoje atrado kaip rodo graikiszkasis jo vardas (lykos), su atmetimu literos *v* pradžioje ir perstatymu literų *vilk* in (lyk), ir iš lietuviszko „vilkas“ paeinantis nog szaknies *velku* – *kti*, taip lygei ir lotyniszkasis jo sinonimiszkas vardas „lupus“ žodžio nog *lupu* – *pti*. Ypacziai turėjo daug vilkų atrasti musų sentėviai germese szios dienos Lietuvos, czionai ant gyvatos įsikurdami. Kada gi girios senovėje visoje Lietuvoje lyg marės antvisos žemės niuksojo, todėl ir vilkai tūmet visūse girių traszkumynūse knibzdėjo. Jog musų sentėviai naujai apimtoje žemėje daug nevidonų rado žvėrių karalystėje, lengvai galima ir szia dien suprasti iš senovės pasakų ir patarlių: „selina kaip vilkas“, „bjaurus kaip vilkas“, „plėszo kaip vilkas“ ir t. t. Kokia buvo daugybė tūmet vilkų iš to galima dasiprotėti, jog, anot pasakų, jie didelėm gaujomis užpuldavę ant kaimenės, ne retai ateidavę ant kiemo, įpacziai naktimis, sudraskydavę ir iszsilvilkdavę avis, kiaulias ir k. Tankiai atsitikdavę, kad jie suplėszydavę kudikėlius laukūse darbo laike paliktus, piemenukus kaimenias ganaczius, užpuldavę ant suaugusių žmonių. Ne kartą girdėjau pasakojant, kaip vilkai ant kiemo atėją, o radę tvartų duris uždarytas, nors udegomis, per langelį tvartų įkisztomis, baidę avis... Kaip kryziokas iš pasalų, visai ne tikėtai lietuvius, taip vilkai jų naminius gyvulius naikino: jei kuri vieta, kryziokams gyventojus isznaikinus, į pustynę pavirto, ji ant ilgų metų vilkams, meszkoms ir k. žvėrimis tekdavo, nes dirbamiemis laukams giriomis apžėlus, tankumynai medžių slėpdavo visokius girinius gyvulius. Ne retai turėjo ir taip atsitikti, kad gyventojams tulo kampo, kovose su vokiecziais, isznykus, jų naminiai gyvuliai vilkams tekdavo...

**) slg. Schrader. Sprachvergleichung und Urgeschichte. Iena 1890 s. 376 sek.

Karėms su kryziokais pasiiliovus, kūmet ir gyvenimas lietuvių ramesnis tapo, kūmet bažnyczias, žydų „szkalas“, medinius „miestus“ (gardus) bestatant girių daugybę isznaikinta ir iszkirsta tapo, pradėjo pamaži nykti ir girinių žvėrių, ypacziai vilkų, skaitlius. Prie szito dar prisidėjo „prekės“ už užmuszimą vilkų paskirtos ir didelės medzioklės – iš lenkiszko „ablavais“ vadinamos – kurias, baudžiamos laike, vyresnybiai liepiančios Lietuvos giriose tankiai atliekama buvo.

Prekės už nužudymą vilkų ne buvo vienodos; iszpradžių po 2–4 auksinus mokėta, vėliaus – po 12–18 auks.***) Taip 1809 m. Augustavo – szia dien Suvalkų – gubernijoje už užmuszimą vilkuczio

***) Iš Bartinjkų [Vilkaviszkiopav. Suvalkų gub.] kanceliarijos archivo.

mokėta po 2, už seną vilką – 6 auksinus; anot paliepimono 6 Rugsėjo 1819 m. prekė padidinta: už vilkuczius – po 6, o už senus vilkus – po 18 auksinų ir reikalauta, kad nosys ir ausys nugalabintų žvėrių butų valdziai pristatyta. Kadan gi musų lietuviai, norintieji užsipelnytie paskyrtas už vilkus prekas, buvę pradėją apgaudinėti lenkiszkūsius valdinjkus, jiems azūt vilkų, szunų ausis ir nosis atgabendami, tai veikiai, jau 1820 m., už užmuszimą vilkuczijų po 6, už vilkus po 12 ir vilkienias po 18 auksinų paskyrdama, tūmetinė vyriausybė reikalavo, kad visa žvėries skura parodyta butu, kitąip – prekės nedavinėta.

Kokios tai truckszmingos medzioklės ant vilkų turėjo buti tūmet Lietuvos giriose, galima iš sekanczio dasiprotėti. 1819 m. Ožkabalių, Vartų, Liepaltų ir Aistiszkių kaimams praszant, užvaryta medzioklę, regis, ant Vidgirių ir Aistiszkių girių, kuri 15 dienų, butent nog 1 iki 15 rugsėjo, duravo; 1820 m. medzioklė tensėsi visą mėnesį, butent nog 15 rugsėjo iki 15 spalio m.; gailėtis tiktai reik, ne turint zinios, kiek per tą laiką vilkų nuždinta tapo.

Visztytgirije, nog kurio dabar tik szeszėlis liekti, kaip ir Sudoviszkių, Vidgirių ir t. t. girioje dar pradžioje szito szimtmeczio tytvaikiai vilkų prisilaikydavo, todėl czionai ir ne menkas medzioklias varyta. Taip 1824 m. Viztyczio – tūmet Kalvarijos paviete – burgmistru praszant, Kalvarijos pavieto virszinjkas („Kommissarz delegowany do obwodu Kalvaryjskiego“) prisakė tik iš vienos Bartinjkų vaitystos 500 vyrų iszeiti ant medzioklės, paskirdamas po vieną užveizdėtoją („dozorca“) ant kožnų 25 žmonių; 1835 m. ant medzioklės Aistiszkių giriose iszvaryta tapo iš tos pa-

czios Bartinjkų vaitystos 400 vyrų; kiek dar ir iš kitų vaitystų – ne zinoma.

Szitoku budu vilkus išz palengvo isznaikinta Suvalkų gubernijoje, kur jie dabar tik žiemos laike, Nemunui užszalus, iš Kauno, Vilniaus ir k. gubernijų atsibasto, o iš czion kartais jie net ir Prūsūse atsidaduria. B—s.

Išz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

Pereito mėnesio 28 d. kubiecziai, apsigyvenę Suv. Valst., turėjo susirinkimą ant salės teatro Columbia. Senatorius Daniel buvo pirmsėdziu. Jisai turėjo kalbą, kurioje iszszireiszkė, tarp kitko, kad jisai meldė prezidento varde 70 milijonų gyventojų Suv. Valst. padėti galą nežmoniszkiam darbam ispanų ant Kubos. Amerikonas Dr. Winn, gyditojas pasikėlėlių ant Kubos, perstatė dabartinį padėjimą ant Kubos. Prasitarė taip gi, kad kada p. Calhoun lankėsi ant salos Kubos, jis ne sykį yra meldęs, kad tasai isztyrinėtu nekurius labiau nežmoniszkus darbus ispanų, bet tasai net nedavė atsakymo ant tokio jo meldimo. Užbaigdamas savo kalbą jisai atsiszaukė į susirinkusius kad nors kiek sumestu ar paaukautu ant nupirkimo gydūlių dėl serganczių ar suzeistų kubieczijų. Kad szii pagelba ne bus tikt ant vėjo metama, jisai tikrino, kad kubiecziai neužilgio bus ponais ir valdonais salos, ir už visą suteiktą jiems pagelbą, galės tikrai atsिमokėt.

Ant pabaigos susirinkimo buvo perstatytos ir priimtos rezoliucijos, kurias perdavė į rankas prezidento McKinley'o.

Prezidentas McKinley, atlaikęs tokias ir tikrai rupinantis Kubos reikalais, pakėlė balsą prie Ispanijos, reikalaudamas teisybės. Ant szio Ispanija pamatė, kad tai vis,

kas, pirmiau buvo jau nū
Suv. Valst. iszsitarta, yra
ne jū kai ir pradėjo mažit kiek
savo smarkumą, rodoma priesz
tai Suv. Valst. ir ant Kubos
reikalų kitaip pradėjo žiarēt.

— *Kuba.* Ant pusiaukeles
tarp Havanos ir San Jose de
las Lajas kubiečiai sulaike
pacztinį vežimą, vaziausus isz
Havanos į paskūjajį; užmu-
szė savo machetais (kalavijais)
18 kareivių ir 6 guerrilasus,
viena apiciera, daktarą, dailę
ir tris taip pasazierus, kurie
norėjo pabėgti. Į rankas ku-
biečių prie szio pateko gydū-
lių už \$1,700 ir \$3000 grynų
pinigu.

Provincijoje Sancti Spiritus,
atsitiko susirėmimas tarp ispa-
nų ir kubiečių ir pirmieji li-
ko sumuszi. Ir Havanos pro-
vincijoje atsitiko susirėmimas
arti kaimo Calabazar, bet
apart isztusztimo per kubie-
čius krautuvių ir sklepu, nie-
ko daugiau ne padūda.

Jenar. gubernatorius salos,
Weyleris, da vis tikisi, kad pa-
siseks jam sumuszi kubiečius,
bet paskutiniame laike persi-
tikrino, kad dėl to per mažai
tur kariszkų sylų, todėl szau-
kesi prie rando Ispanijos, kad
atsiųstu pagelbą, nors 60,000
naujų kareivių.

Daugiausia dabar kariaunos
sutraukė prov. Sancti Spiritus
ir rengesi isz tos iszvyti jen.
kubiečių Gomezą, o potam
ipulti į provinciją Puerto
Principe ir susiremti su kitu
jen. kubiečių Garcia. Ar isz-
sipildys jo toks planas — neži-
ne. Jeigu ir isztikro jam pa-
sisektu iszvyti jen. Gomezą ir
sumuszi Garcia, tada jau nie-
ko nelaukdamas apgarsitu,
kad maisztai pasibaigė ir dū-
tu pilną autonomiją kubie-
ciam po ispaniszka vėliava.
Bet jei tas jo planas neįvyks,
o labiausia jei paskutinė mis-
lis neiszsipildytų, tada Ispani-
ja yra jau, galima sakyti, pasi-
rengus priimti tai, ką McKin-

ley pasakys.

Tą turbūt jau ir prijauczia
Ispanija, nes, kaip virszui mi-
nėta, labiau pradeda nusilenk-
ti ant balso Suv. Valst.

— *Ispanija.* Randas sumis-
lijo uždėti ant gyventojų nau-
jus mokesčius, kad surinkti
pinigų ant karės kasztų, gy-
ventojai apie tai dasizinoję ne
nor klausyt rando ir prieszina-
si tam. Pasiprieszinimas smar-
kiaus apsireiszke Alicante, —
yra tai ūstas ant pietų rytinio
pakraszczio Ispanijos, kur yra
daugelis pabriku ir tokiu bu-
du daugelis žmonių galinczių
umai susiorganizūt ir pasiprie-
szyt, kada ateis reikalaut už-
dētų naujų mokeszių.

— *Kreta.* Susirėmimai tarp
krikszczionių ir musulmanų
atsinaujino. 27 d. pereito mė-
nesio 1200 turkų užpūle ant
krikszczionių stovėjusių už 3
adynų kelio nū m. Kanejos.
Surėmimas buvo smarkus ir isz
abiejų pusių krito skaitlingai
negyvų.

— *Graikija ir Turkija.* Isz
Konstantinopolės praneszė, kad
2 d. szio mėn. susirėmė 400
graikiszkų liūsnorių su turkais
arti Metrowa; 120 graikų liko
užmuszta ir 80 papūle į turkų
nelaisvę.

Tewfik Pasza, turkiszkas
užrubežinių reikalų ministras
prasitarė nepersenei ambasa-
doram užrubežinių vieszpatys
czių, kad turkiszkas gabinetas
ketina nesutikt ant iszlygų pa-
kajaus siulomų per užrubeži-
nes vieszpatystes, o labiausia
kas link Tessalijos, kurę, jei
gerūju ne bus galima įgauti;
tai per atnaujinimą karės
paims. Anot žodžių korespon-
dento gazietos „Daily News“
jau ir dabar turkai gaspado-
riauje Tessalijoje kaipo savo
namūse: kas jiems patinka ar
pasidaboje tą jie ima. Sako,
kad isz miesto Larissos pilnus
vagonus visokios gėrybės veža

į Elassoną.

Dalis darbu.

— *Youngstown, O., 30 bir-
želio.* Kožna dirbtuvė Suv.
Valst., kurios darbinikai pri-
guli prie draugystės „Amalgamated Association of Iron,
Steel & Tin Workers“ — liko
uždarytos. Priežastis uždary-
mo yra ta, kad komitetas, isz-
siųstas per paminėtą dr. dėl
susitaikimo su pabrikantais,
reikale pakelimo mokesies —
nieko ne įgavo ir dėlto visi
darbinikai tų dirbtuvių pake-
lę buvo straiką, o kompanija
tada uždare dirbtuves.

— *Pittsburgh, Pa.* Pasek-
mė nesujimo į taiką tarp ko-
miteto draug. „Amalgamated
Association“ ir pabrikantų bu-
vo uždarymas visų prigulinczių
į unijas dirbtuvių ir ezion. Isz
tos priezasties suvirsz 80,000
darbinikų nustojo darbo.

— *Terre Haute, Ind.* Szi-
tą savaitę visiem mainieriam
bus įdūta cirkulioriai, szau-
kenti prie abelno straike.
Straikas bus keltas su mieriu,
kad priversti savinikus kasyk-
lų pasiraszyti, kad Pennsylva-
nijos valst. mokes už toną isz-
kasamų anglių 69c., Ohio.
Valst. 60 c., Ind. 60c., ir Illi-
nois 55c. Jeigu prie to visi
mainieriai pristos, tai straikūs
suvirsz 250,000 mainierių.

Isz Amerikos.

B a i s i t r a g e d i j a
b a ž n y c z i o j e .

Isz Dallas, Tex., raszo, kad
bažnyčioje metodistų, mieste-
lyje Pleasant Valley Augustas
Garrison ir Pranas Jones už-
szauti tapė, o Tamoszius Jo-
nes sunkei suzeistas.

Kaip A. Garrisonas taip ly-
gei ir abu Jones paeina isz tur-
tingos szejmynos. Jiė tur dide-
les farmas. A. Garrisonas ap-
sivedęs ir turėjo 16 metų duk-
terį, apie kurią suko Pranas

Jones, kuris kaip ir jo brolis
Tamoszius buvo da nevedęs.
Nepersenei duktė Garrisono
Lindrika pasiskunde tėvui,
kad ji yra prigauta per jos
jaunikį.

Tėvas taip už tai užpyko,
kad kerszijo myriu prigavikui
jo dukters.

Tos ir kitos pusės draugai
norėjo sutaikyt jūdu ir kad
iki ko nedaeitu, rupinosi, kad
kaip viens taip ir kitas nesu-
eitu pakol piktumas pereis.
Dieną 27 pereito mėnesio, ka-
da pastorius pabaigė dievmal-
dystę ir ėjo ant sakyklos saky-
ti pamokslą, Garrisonas, kuris
sėdėjo arti durių, norėjo iszeiti
laukan kad prasivedit, nes
bažnyčioje buvo tvanku ir
karszta. Nespėjo prieiti prie
durių kaip pamatė czia jau
stovinczius Praną ir Tamoszių
Jones, ir, iszėmęs revolverį
szovė į Praną kuris krito ant
vietos. Brolis to, užtardamas
už jį, iszėmė revolverį ir szovė
į Garrisoną, kuris ir į jį (Ta-
moszių) tris szuvious buvo pa-
leides.

Garrisonas liko pervertas
kulka per szirdį. Tamoszius
nors ne krito ant vietos, bet
nera vilties ant pasveikimo.

N e l a i m e a n t
g e l z k e l i o .

Ant gelzkelio Wabash arti
Missouri City, Mo., nakties
laike į 28 d. pereito mėnesio
nupūle trukis nū tilto, tiesto
per nediktą upelį, bet tūm
syk gana patvinusį isz priezas-
ties lytaus. Septynios ypatos
prigėrė, o devyniolika smarkei
apsidauzė pūlant trukiui.

Pribuvus į laiką pagelba,
iszgelbėjo szius nū myrio.

D i n a m i t o e x p l o z i j a
S c r a n t o n e .

Pietinėje dalyje szio miesto
29 d. birželio, isz anksto ryto
atsitiko smarki expliozija di-
namito, kurios pasekme tapė
suardytas prekybės ir gyveni-
mo namas Leono Olszevskio,
ir arti stovėjęs namas Mikolo

O'Haro. Aplinkiniūs namūse izstrukinėjo stiklai langų ir nukritinėjo tinkavonė sienų.

Po eksplozijos pasirodė ugnis name L. Olszewskio, bet pribuvus umai ugninė sargyba užgesino. Prie szio pasirodė, kad L. Olszewskis patsai ir izsardė dinamitu savo namą ir padegė, nes izsireisze, kad jis buvo partraukęs nepersenei 75 svarus dinamito ir daug ke-ro-syno, su kuriūm buvo sulaisytytos kaip sienos taip lygei ir visoki daiktai esanti name. L. Olszewskj, sužeistą laike eksplozijos, suėmė policija.

**A n t g e l ž k e l i o
l i e j a a l i e j ų,
k a d n e d u l k ė t u.**

Isz New Yorko raszo, kad 25 d. birželio, prie trukio, einancio gelžkelio „West Jersey & Seashore“, pritaisė didelę stalinę, isz kurios liejosi aliejus per vėlę ant tam tikrai pritaisyto sietelio, ir per tajį varvėjo ant žemės tarpe rėlių. Taip aplaistyta žemė neiszdavė dulkių, nors ir gana sausas oras stovėjo jau per keles dienas, ir vaziūtojai galėjo laikyt atidarus langus. Persitikrinus tokiu budu kompanija, kad aplaistimas aliejumi sulaiko dulkes, ir ant toliau laistys pigiausios prekės aliejumi gelžkelius.

**S l a p t i n g a
ž m o g ž u d y s t ė.**

New York. Upėje East arti 11 ulyczios rado 27 d. birželio rankas, peczius ir virszutinę dalį krutinės suaugusio žmogaus. Kaip szios taip ir kitos dalys kuno nupjauta su pjuklu. 28 d. birželio toj pat upėje augszcziau Harlem rado valizą, kurioje idėtas buvo liemū. Rastas dalis kuno padavė į kaulinyczią, ir czion po peržiurėjimo rado liemenyje keletą skylių pradurtų placziu peiliu ir daiktais mėlynius, nū sumuszimo koku tai buku įnagiū. Negyvėlis, kaip matyt, gynėsi, nes kairė ranka

į kelis daiktus buvo surėzinta ir subadyta peiliu; į alkunę spirta apcacu ir nū to likus žymė.

Pagal daktarų liudijimus jis turėjo apie 35 metus amžiaus ir kaip nustojo gyvasties negal but daugiau kaip 2 paros. Rankos jo rodo, kad buta tai darbiniko, ir gerai izdirbti muskulai liudije, kad tingėt ne norėjo.

Detektivai pradėjo jieszkot kaltiniko jo užmuszėjystės ir 30 d. p. mėnesio susekė, kad užmuszėju jo yra kokia tai Augusta Nack. Užmuszėtas yra Vilimas Guldensuppas, gimęs Vokietijoj arti m. Hamburgo ir tur 40 metų amžiaus. Jisai dirbo maudinciose Murray Hill ir buvo pas paminėtą moteriszkę ant burdo. Nepersenei jisai izsėjo su paminėta moteriszke į Long Island City, kad pagelbėti jai pirkime kokio tai namo ir ten turbūt buvo nužudintas. Ar jai kas gelbėjo tame darbe ar ne — nezinoma da. Kokia priezastis tai žudystei — taip gi da nezinoma.

Laiszkas parkelovusio Lietuvon.

Nūbodi buvo kelionė, bet raminau savę, kad, kada peržengsiu slenkstį savo gimtinės namų, užsimokės mą už viską, ir džiaugsmas pripildys szirdį mano, pasimaczius su gimdytojais, broliais, sesute, pažystamais, draugais... Kaip gi vienok apgavinga buvo mano tokia viltis! Namieje manęs niekas nepazino, ir turėjau, kaipo kokis svetimszalis, pertikrīt jūs, kad asz esu jū sunus, tų brolis!... Bro liai gi ir sesutė ir mą pasirodė svetimi ir nors tvirtina mą, kad tai tikri mano bro liai, tai tikra mano sesutė — nenoriu tikėt. Tas tokį liudnumą ant szirdies mano uztraukė, kad nenoroms reike pamislyt: dėl ko asz sugrįžau? Juk czion jau visas mą svetima, ne tur jausmo

traukimo? Vienok, kada pamisliju, jog asz czion gimiau, czion gyvena visi mano bro liai, sesers ir gimdytojai, ir silsisi kapūse tėvukai ir tėvų tėvų tėvai — gėda pasidaro, kad taip greit užmirsztu tą, kas tur but labiau branginama, — užmirsztu savo Tėvynę. Priėjęs prie to viso pykstu ant savęs, kad taip žemai statau Tėvynės meilę ir noriu dėl vieno nesmagumo to savo turto izszizadėt.

Pykstu, ir tai gal teisingai, kad gyvendamas Amerikoje tingėjau skaityt lietuviszkus laikraszczius ir dėl to dabar ne turiu tikro supratimo apie stovį lietuvisztės Amerikoje. Bro liai mano ir draugai klausinėje apie pasilaikymą lietuvių Amerikoje ir apie jų darbus, o asz nieko teisingo jiems ne galiu padūt. Melūti gi negaliu, nes jie, kaip matau, nors ir ne buvę, daug daugiau už manę žino, ir žino dėl to, kad skaitė laikraszczius lietuviszkus. Siulau to dėl kožnam izsz lietuvų Amerikoje gyve nanciam skaityt lietuviszkus laikraszczius, nes kartais, kaip dabar pats pamacziū, labai reike gailėtis izszizadant to. Ir gailėtis reike su didele gėda, kad tenai buvęs ir galėjęs apie tai vis patirt, — dabar ne žinai.

Sėdant mą ant laivo, Amerikoje da, atvarė ir tris mozurus, kurius gražino atgal. Du izsz tų neturėjo pinigų ant kelio ir adresų kur norėjo vaziūt, o treczias tą visą turėjo ir buvo jau buvęs Amerikoje, New Yorko valstijoj, tik tai jisai ne pirkė tikieta į tą vietą kur sakėsi vaziūšęs, bet visai į kitą, mislydamas, jei czia ne bus gerai tai kitur vaziūs. Su tokia misle ne ilgai bo vijos, nes pasiūstas paskui jį detektivas paėmė jį ir atgabeno ant laivo, ir sugražino atgal.

Už tokį apgavimą priėmėju nū laivo gavo vargšzas skaudžei atpaktavot, nes pristatė jį kurti bailierius ant laivo, ir

taip per visą kelionę suvargo, kad net į žmogų buvo mažai paneszus.

Juk lenkai, mą rodos, tur emigrantų namą. Bet dėl ko jiems taip mažai rupi emigrantai, — tai asz ne galiu suprast. Kad tikt ir lietuviai ne pastatyty ant tokio pamato renge mą emigrantų namą.

Buvęs amerikietis.

Prusu Lietuva.

Pagal

Słownik geograficzny

Paraszė Ūsis.

(Pabaiga)

Bet vėla negali sakyti, kad Prusų lietuviai jau taip visai vokiecziams pasidūda ir jų spąstų izszvengti nesirupina. Anaipol asz to nei mislyti nemisliju, nes gana tankei gir-dziū esant tenai „Byrutės draugystė“, esą tenai suejimai, ant kurių renka izsz tarpo savęs pasiuntinius į vieszpatystės seimą, turbūt vis nedėlto, kad jie ten tik dykautu, o su reikalais tautos kaip Dievas dūs.

Buk kas budama o Prusų Lietuva labai mums brangi, ne vien dėlto kad yra tai dalis mus tėvynės, kad yra tai buvaine mus brolių tautiecių, bet ir už tai, jog tenai kone visos mūsų knjigos ir laikraszcziai iszeidavo ir dabar teb'isz-eina, taip jog galima ją mus dvasiszka auklėja pavadinti. Czion mums patekėjo „Auszra“, czion atsimuszė mus var-gų ir reikalų „Garsas“, czion Auszrai ir Garsui pradingus „Szviesa“ mus linksmo ir neva padrašyti stengės. Pradėjus tiems laikraszcziams ir izsz apleistų tėvynės tyrų ir visokiomis žolėmis apaugusių, dirvonus plėsztį, atsirado „Varpas“ į kas kart stropesnij darbą szaukdamas ir ragindamas. Sziek tiek laukus apdirbus ir sukietėjusius grumstus kur nekur akėcziomis per-varius, izsėjo „Ukinjkas“ neva

grundus mokslo, dorybės ir azviesos seti. Bet kaip viskas ant svieta mainosi taip ir „Varpas“ su „Ukinjku“ dabartės persimainė ir labai sunku pasakyti, kur vienas szaukia ir ką kitas sėja – skaitai, skaitai – į kruvą viską suėmus suspaudei vieni tik tauszkimai ir po debesis svajonės tepasilieka. Valandėlę „Varpui“ pasakambinus ir „Ukinjku“ po dirvą pavaikszeciojus, užgimė „Apzvalga“ turbūt jūs prižiūrėti ir szeip jau kas svetur gir-dėtis Lietuvai papasakoti. Ar jai tas nuvyko, ar ne – perilgu butu sznekėti, užteks mums zinoti, jog ji jau pragaiszo, o į vietą jos atsistojo „Tėvynės Sargas“, vyras dar jaunas su placziom pažiurom ir karszezių karsztesneis norais – pažiure-sime, kaip tai jam pasikloms sergėti ir kiekvienąjį neprietelių zabangą ir parodyti ir iszventgi. Iki sziol tai dar nei szio- nei to turi ir dorybės ir szioiskas tokias jeibes, zinoma vyras dar jaunas; nepratęs – o užvis taip sunkiame padėjime, visa laikraszezio organizacija mus pusėje, o spaus-tuvė Prusūse – nei susitarti gerai negali, nei susineszti – apstatė gudai rubezius kareiviais taip, jog vargu ar galė-sime toliau knygų persigabenti – nes ir dieną jau, pagal nau-jojo surėdimo, ant 50 sieksnių kareivis kur pakrumyj' stypso. Tai ką-gi kalbėti apie joje jeibes – gerai kad yra ir toks, koks yra, įpatingai, kad kas kart vis tobulinasi ir apie tik-rą mus apszvietimą rupinasi.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Scranton, Pa. 3 d. Liepos. Pereitą patedėlį tulūse namū-se susirinko keletas lietuvių ir kaip paprastai susiejus ke-liems ne apsieina be gėrimo, – taip ir tasyk buvo; ir vie-nas isz jų taip nusigėrė, kad nustoję net proto ir panaszus stojos neiszmintingam sutvėri-

mui. Nuėjęs į kitą kambarį pasigavo jis keturių metų mer-gaitę ir pradėjo ją draskyti. Ant klyksmo mergaitės atbė-go motina. Jos ir, pamaczius taip begėdiszškai užsipūlusį aną ant jos dukrelės, – norėjo isz-vyti; bet tas ir ant jos užpūlė. Subėgo ir daugiau žmonių ir karsztūlis tapė suramjtas. Davus zinę policijai likos suaresz-tavotas ir į kalėjimą įstumtas. Norėjo po prasipagirojimo isz-siliūsūt isz kalėjimo, bet sta-cziai buvo pasakyta, kad už taip baisų darbą, kokį jis no-rėjo atlikti, nėra jokio užsta-tymo (bėlos). Yra tai žmogus jau pagyvenęs, tur 47 metus amžiaus. Bet degtinė bei alus nedarė skirtumo ir ar jauną ar seną paverczia į neprotingą gyvuną.

Keleivis.

Reikale „Sus.“ seimo.

„Susivienjimas“ yra įrėdnė tikrai garbės verta ir mes džiaugtis, rodos, turėtume, kad turim tokią įrėdnę, prie kurios galim prisiglaust ir, prisiglau-dę, sutvert galybę kaip tau-tystės taip ir draugiszko gyve-nimo reikalūse. Bet dėl ko tik-tai toks mažas skaitlius lie-tuvių priguli prie jo? Vieni, mat, sako, kad „Susivienjimas“ per mažai posmertinės iszmoka, – ir dėlto ne verta nei prigulėt. Kiti vėl sako, kad „Susivienjimas“ dėlto ne geras, kad nepriima lie-tuvius kitokio tikėjimo, kaip tik katalikus, arba nepriima lietuvių valnamanių. Kiti, gal da daugiau ir kitokių prie-žasczių iszras. Priežastis, dė-lei kurios, pirmutiniai sako kad neužsimoka prie „Susivienjimo“ prigulėt – yra per daug siaurai suprantama. Juk isz ko galima mokėt dideles posmertines, jeigu sąnarių, kurie tokias tur sudėt, yra da per mažai? Tai-gi sakyt, kad „Sus.“ yra ne geras, kad per mažai posmertinės iszmoka –

yra suvis be pamato. Priežas-tis, dėlei kurios, antriejie pei-ke „Sus.“ yra, mažai rados, teisih-gesnė.

Juk ar-gi „Sus.“ yra tik dėl užlaikymo katalikystės? Jei-gu jisai dėl to tik yra – tai kam vadit jį da „Lietuvių Sus.“? Zinome patys, kad daugelis yra lietuvių ne kata-likų, kurie taip gi norėtų pri-gulėt prie „Sus.“, bet kad jiems ne leistina, tai tur but atskiriam nū kitų savo brolių, skirencziusi nog jų tik-tai tikė-jimu, o prigulėt jie, rodos, ga-lėtu, nes „Sus.“ vadinasi „Lie-tuvių Sus.“ Tai-gi ar negali-ma but taip surengt, kad „Sus.“ but tikru suvienjimu lietuvių? Mą rodos galima. Zinau, kad tuls sakys, kad ta-da galės prigulėt ne tik lie-tuviai, bet ir žydai (kaip girdė-jau jau ne vieną taip iszsita-rent). Tokiam bet asz tiek atsakau, kad kataliku gali pastoti ir žydas, bet lietuvių niekadros. Tame tai ir yra visa svarbuma.

Ziurint ant to viso, vertėtu szjmet ant seimo apie tai vis apkalbet. O kad geriau tai vis apszarstyt, reike, kad kož-na kūpa ar draugystė, kuri priguli prie „Sus.“, da priesz siunczent delegatą gerai apie viską apszarstytu ir ką nutars, padātu savo delegatui, siunczemam ant seimo. Reikalą panaszio apszarstymo ne gali-ma praleist taip akių plotu tik-tai, bet isztikro gerai tūm užsiimt, nes kaip matom isz mus organo „Tėvynės“ „Su-sivienjimas“ ne tik nesididi-na, bet da mažinasi. N. 11 „Tėvynės“ pereito meto pada-vė skaiczių sąnarių – „Sus.“ ant 2120; o jau szijų metų N. 6 pa-dūda tik-tai 1196 sąnarius. Teisybė, pereitą metą buvo padūtas paminėtas skaitlius su nepilnais sąnariais, bet dėlko per pusę metų neatsirado ir vėl tiek pilnų, kad but pasie-kę aną skaitlių?

Prigulėdamas ir asz prie

„Sus.“ ir matydamas tokį jo silpną augimą ne norėms pra-dėjat jieszkoti priežasczių, dėl ko jis neauga ir kas maž pasi-rodė ne gero, o kas gero ir ko nėra konstitucijoje „Sus.“ ke-tinu padūt, kad ant szio me-tinio seimo apie tai apkalbet. Patėmijimus, kas link to da-lyko, szius norėcziau padūt: 1, kad prie „Susivienjimo“ but priimamas kožnas lietuvis, be tikėjimiszko skirtumo; 2, mo-kestis ne gal but nutarta, po kiek kožnam sąnariui reik mo-kėt, bet kad reikale sudėjimo posmertinių but kas sykis prā-neszama, po kiek kožnas sąna-rys tur mokėt (tas labai leng-va padaryt, zinant pilną skait-lių sąnarių), o ant visokių pa-szalinių kasztų kožnas sąnarys tur sudėt po 1 c. arba po 2 c.; 3, esant taip mažam skaitliui sąnarių „Sus.“ per daug dide-lė sunkenybė iszdavinėt taip brangų organą „Tėvynę“, tą patį reikalą galėtu atlikt ir taip kuris laikrasztis už ma-ziau pinigų, arba ir pati „Tė-vynė“ galėtu but iszdavinėja-ma mažesnė ir su mažesniais kasztais; 4, kožnas sąnarys pristojęs prie „Sus.“ tur skaitytis pilnu sąnarių nū die-nos kada jis prisiraszė, nes ir kitų tautų susivienjimus taip yra; 5, pinigus esanczius ka-soje paskirt ant kokio ver-timosi (biznio), kad jie augtų.

Toki tai mano patėmijimai; o jei kas iszras ką naudinges-nio, kas gal padidint ir sudru-tint „Sus.“ labai geiszcziau kad padātu per laikraszezius ir siunczent delegatą ant seimo dātų jam kokius įsakymus.

Su gūdone.

Dzukas Kal. pav.

Turtas ir laime.

Isz gudiszko.

(Tasa.)

Nusimėnęs ir užsimislijęs, kunjgaiksztis iszoko į karietą, bet iszvaževęs už vartų, pama-tė bankierių, kuris vaikszezio-

jo szen ir ten szalyje savo vežimo, stovincio ant plento. Edgaras patraukė szniurą vežėjo, iszėjo isz karietos ir, iszbalęs, suraukęs kaklą, žengė prie Samueliaus, kuris, pamatęs jį, sustojo.

Lupos Edgardo drebėjo ir negalėjo isztarti žodžio; pagaliau, sutraukęs visas sylas, tykiu, lėtu, bet alszkiu žodžiu tarė:

— Mr. Mejer, asz ant jus patarnavimo, leidžiu jums pasiskirti ginklą ir laukšiu jusų sekundantų.

Paziura Samueliaus, verdaanti neuzkanta ir panieka, rodėsi norėjo isigriežti į nusiminusį veidą savo priesziniko.

— Kunjgaikszti, — atsakė jisai balsu karčio jūko, — justį iszveizda ir tasai stengimasi, kokio kasztavo tasai iszitarimas, parodo mą, kad jau asz atmonijau jums; jusų meilė prie zydelkos yra atlyginimu mą už padarytą skriaudą ir asz dabar jau ne noriu musztis su jums.

Asz ne noriu, — pridurė jisai, pasikloniodamas kunjgaikszceziui, — itraukti jus į publiczką skandalą, kaipogi tas daugel atsiszauktu ant nekaltos jus moteriskės, kurios taip mažai vertas esate.

Prie szių žodžių atsisuko užpakaliu į Edgarą ir, prisakęs vežėjui vaziūt paskui jį, prisartino prie Lidos, iszėjusios isz tarpvartės, ranka paliepė jai sėsti į karietą ir patsai sėdosi szalė jos.

Nei vienu žodžiu neapsimainė per visą kelę. Paziura Samueliaus szaldė kraują gyslėse Lidos. Tartum kokis aftomas davėsi nuvesti į savo kambarį ir tiktai kada Samuelius iszėjo, uzdarydamas duris buduaro, jį pajautė visą sunkumą ir parpūlus verkė.

Visas baisumas jos darbų stojo priesz jos akis. Ilgai taip ji iszmėtinėjo sav už visas perleistas valandas ir aszaroms leido vilgti nusiminusį veidą.

Pagaliau pakėlė galvą ir apsidairė: jau visai tamsu buvo, o Samueliaus da nėra.

Pakilo Lida, nuėjo į miegstubę, pabarszkino į duris persirengemojo kambario, buvo uzrakytos; niekas ant jos szauksmo neatsiliepė. Bijodama but tamsumo, atidarė duris balkono, iszeinancio sodo link: czystas oras atgaivino ją kiek. Tada paėmė degutį, uzriebė lempas ir žvakes ir, iszėmus isz szėpos vyno butelį, pripylė stiklą ir iszgėrė.

Tas kiek pastiprino ją, bet nusiminimas vis-gi neapleido.

Pūlimas ko tai, mesto per atidarą langą balkono, priverstė sudrebėti. Jį pasilenkė ir paėmė akmenėlį prie kurio pririzta buvo popierėlė; jį su nusistebėjimu iszvyniojo ir perskaitė: „Maloni ponis asz sziczion, pas jus balkoną, ir jeigu jums bus reikalinga pagalba priesz perdaug smarkų baudimą per jusų vyrą, asz gatavas patarnaut jums.

„Zilbertas Netoziu“.

Su džiaugsmu iszbėgo ji ant balkono.

— Jus czion, mr. Zilbert! — pratarė pasznabzdė jį.

— Taip czion, asz ant jus patarnavimo, pasakykite tiktai kaip, reikalui patikus, prieti prie jusų, — atsakė balsas isz tankumyno krumų.

— Asz dar nežinau kas manes lauke; ir prieti nelabai lengva: Persirėdymo kambaris uzrakytas; bet po tiesiaijai, gilumoje flygelio, užgyvento per tarnus namų, visad stovi kopėczios, jus....

Subarszkėjas raktas durise buduaro pertraukė jos žodžius; drebėdama sugrįžo į vidų ir, apsilpūs isz didžios haimės, parvirto ant kresės.

Kad paaiszkjt kiek atsirdimą netikėto pagalbiniko, pasiulusio savo patarnavimą Lidai, reikia pasakyt keletą žodžių apie Zilbertą Netozių. Žmogus kytras, drąsus, troksztantis aukso ir linksmybių, ji-

sai neuztikrjose spekuliacijose nustojo savo turto, likusio jam su broliu jo Mikalojum, kursai ant deszimts metų buvo jaunesnis už jį. Priverstas gyvent isz visokio suktumo, jisai iszbandė visokius necystus užsiėmimus. Nesitikėtai patiko jisai Edgarą, kurį eksplotiravojo ir užmiestinis namelis (buen retiro, jo iszradimo), o sykiu ir atsilankytojai nemazai pelno dūdavo jam. Jam senei žinoma buvo visa slapybė kas link Emos, bet žinodamas neuzkentimą per kunjgaiksztį zydy, jisai nenorėjo jį persergėti, kad nesupykjt. Bet jisai dažinojo viską, kas yra tarp Samueliaus ir jo paczios, viską iki maziausio daikto, dasiklausinėjo apie tai nū vieno lekojaus pavaryto isz bankieriaus namo, ir per tą niekszą igavo taikų topographiską planą namo ir smulkiausias žinias apie paproczius szeimynos. Viskas tas jam galėjo susigadit.

Netikėtas atsitikimas užspėjo jį lyg isznežinių; bet kaipo žmogus nepalenktino budo, Zilber, pasikalbėjo su Mikalojum, nutarė susineszt su Lida, perkaltė ją pabėgt, kad iszsigelbėt nū bausmės vyro, ir iszsineszt su savim brilijantus, kurie, jisai žiuojo, tur gana diktą vertę. Pasidrasinę abu islinko į sodą otelio, bet reikalingumas laukti nakties, kad nepatėmytinai daėiti iki Lidos, atėmė daug brangaus laiko ir tarybos prasidėjo per vėlai.

Kada Lida greitai įbėgo į kambarį, Zilberis suprato, kad jį iszgirdo ateinant vyrą; nelaukdamas nei valandėlės laiko, jisai liepė Mikalojui pasilikti ant vietos o patsai tartum laukinė katė isilipo mikliai į augsztą medį esantį prieszais balkoną; uzslėptas lapais Zilberis aiszkiai galėjo matyt ir girdėt viską, kas atsitiks.

Nerasdamas Lidos buduare, Samuelius tvirtu žingsniu įžengė į miegstubę; jisai buvo

iszbalęs, tartum koks matymas; szaltai žibėjo jo didelės akys. Už keletos žingsnių nū paczios jisai susilaikė ir isztarė dusliu balsu:

— Asz atėjau dasizint nū tavęs paczios, kokiu budu pastojai sugulove kunjgaikszceziu d'O.....

Lida pakilo ir, stengdamasi sugriebti ranką vyro, isztarė tylą, pakėlus savo meldzenczias akis:

— Ak, Samueliau! susimylėk ant manęs, neversk manę minėt praleistą laiką. Isztarėk žodį susimylimo!

Samuelius pasitraukė adbulas su paniekinimu.

— Meldzemoji, be komedijų asz atėjau sznekėt apie reikalą, o ne žiurėt ant kokių jųkadarymų; prisipažik, pasileidėle moteriszke, visūse savo bjauriūse darbūse.

Nū tokio tvirto apsiėjimo, nū tų szaltų, skaudžių žodžių, iszbalęs veidas Lidos uzraudo ant valandos. Jį buvo užgauta labai gilei žmogumi, kuris, niekadus nemylėjas ją, taip hemielaszirdingai ją sudija.

— Gerai! — tarė jį ir akys jos tartum užsidegė — asz pasakysiu visą teisybę, bet pirmiausia apie tavę patį, kaltiniką mano pažeminimo.

Delko, mylėdamas kitą, tu apsivedei su manimi? kada už sąvaitės po szliubui asz dasizinojau, kad tu apsudijai manę ant gyvenimo tavo name kaipo gyvūlio tiktai, asz meldžiau tavęs paleisti manę dūt mą liūsybę; tu nesutikai, tu palikai manę, tu pririzsai manę prie savęs, mokėdamas mą už begalinę meilę, — kokią asz, nežiurint ant visokio paniekimo jaučiau prie tavęs, — szaltumu ir paniekinimu, su pasididzevimu szalindamasis nū manes ir bjauriai atstumdamas kožną sykį, kada asz norėjau prisimeilt prie tavęs.

(Toliaus bus)

Margumynai.

Pripratimas gyvūlių prie apsvaiginančių gėrymų.

Tulas R. Gabs — Randau padavė sykį labai žingeidingus savo patėmijimus apie įsimylėjimą gyvūlių prie spiritinių gėrymų. Pirmiausia jisai užsimena apie panaudojimą alkoholio ir patėmija kad tame gana persitikrino patsai, ant kiek gyvūliai į trumpą laiką pripranta ir net pamyli spiritinius gėrymus. Taip avys, asilai ir ozkos labai mėgsta vynūgių skystimą, po užsigėrimo kurio jie išrodo labai komiskai, tūm tarpu kaip ragūtieji gyvūliai, arkliai ir ezunes labiau mėgsta alų ir užsigėrę visaip išdaro. Neuzkenczia alkoholio, kaip rodos, tiktai katė; vienok bandymai su kate ne visad nusisekė ir nepertikrino tame. Slonius labai mėgsta araką ir tūm diei panaszus ant meszkos, kurią be apsirikimo galima pavadinti girtūkle. Sztukenbergas, per ilgus metus tyrinėjas Maskolijoje apie meszkas, patėmije, kad meszka labiausia mėgsta degtinę. „Vieną iš mano augintinių, sako jisai, burai tankei linksmydavo degtine ir dūdavo gert kiek tikt norėjo, bet ne žiurint ant to, ji visad rasdavo kelę ir sugriždavo namo, nors ir visai gerai užsigėrus“. Brem'as padūda, kaipo liudinikas, kad medėjai lengvai pagauna bezdionę — pavianą padėdami dėl privilejimo alans.

Darvinas prie szio patėmije, kad daugumas iš bezdzionių skyrių baisiai mėgsta kavą, arbatą ir spiritinius gėrymus, ir net nekurios iš jų mėgsta rukyt tabaką. P. Gabs — Randau pasakoje da gana akvyą atsitikimą, kokį jam tikosi matyt esant jaunuciu vaiku, apie kytrumą žasų, energiskai ir savvaliskai pasinaudojančių iš apsvaiginančių augalų.

„Asz buvau, sako jis, dabotoju žasų ir, kaip ir visi mano augumo, labai nekencziau tokio užsiemimo, ir žiurėjau ant to tiktai per pirsztus. Sykį, kada asz, užmirsęs suvis, kad asz turiu sergėt žasis, bovijausi su savo draugais, žasys subėgo į artymą daržą užsėtą agūnomis ir godzei traukė ir lesė galvutes agūnų. Pamatęs už valandėlės su didžiu vargu iszvijau jas.

Ant rytojaus, vos spėjau paleisti žasis isz gardo, jos sugavavo ir pakilusios nulėkė vėl į agūnas. Veltu stengiausi jas iszvyti, jos nenorėjo iszeiti. Nusigandęs, kiek jos iszkados padarė, asz pradėjau garsei verkt; ant mano laimės, vienas isz darbinjų, dirbęs lauke, iszgirdo mano verkumą ir padėjo iszvartyti žasis, kurios pakilo augštai ir visokiais balsais klykdamos nulėkė prie kaimo. Tokį atsitikimą, žinoma, galima iszaiszkjtie tiktai apsigėrymu žasų nū per mier didelio sunaudojimo agūnų.

Augumas žmogaus. Tulas mokytais XVII szimtmečio, nezinomas dabartiniam laike, bet garbingas tūmet, Mikolas Genrion (1663 — 1720), perstatė sykį savo užtėmijimą Akademijoje Mokslų apie augumą žmogaus. Jisai sustatė visą eilę, perstatanczią augumą žmogaus chronologiskam padėdke nū sutvėrimo svieto iki Kristaus užgimimo.

Taip, augumas Adomo, pagal jo iszskaitimą, lyginosi 183 pėdom 4 coliam, Jievos — 118 pėdų 9 coliu.

Po iszviijimo isz žeminio rojaus, pagal nūmonę Genriono, augumas žmogaus žymei susimazino; taip, Nojus buvo jau ant 20 pėdų mažesnis už Adomą, Abraomas turėjo tiktai 28 pėdas augszczio, Maizis — 13 pėdų, Gerkulesas — 10 pėdų, Aleksandra Didysis — 6 pėdas ir Julijus Cezarius tiktai 5 pėdas,

Dainos.

*Surinktos Krūpių parapijoje
Sziaulių paviete.*

66.

Ak Dieve mano Dievulėliau mano!
Ką asz padariau?
Jauna bebudama,
Jauna bebudama
Valioj' bebudama
Pasizadėjau

Sziam szelmiui berneliui.

Ne už auksus, perlus
Ne už deimantėlius,
Asz pasizadėjau
Už meilius zodelius.
Verkė tėtuszis,
Verkė matuszėlė.

Manę iszleisdami
Už jauno bernelio.
Neverk tėtuzi,
Neverk matusze

Meilus man' bernelis.
Svetimos szalelės
Lenkeze kalnelius,
Plaukze upelius —

Kad tik aplenkze
Tą Pailių sodelį.
Pailių sodelis
Didis pragarėlis —

Cze musų vargai
Nepabengti darbai.
Kėliau rytelyj'
Braukiau rasele

Bir man aszarelės
Per skaistų veidelį.
Sunkus darbelei
Laužo rankeles,
Szalta rasele

Atszalau kojales.
Pailei 12 Sausio 1888 m.
Marė Breiniėnė.

67.

Lėkė sakalas, lėkė sakalas, —
Lėkė sakalas į pakalnėle.
Lėkė sakalas į pakalnėle.
Toje pakalnėj', toje pakalnėj',
Toje pakalnė verpiata suka,
Toje pakalnė verpiata suka.

Toje verpiatoj' rutų lovele, —
Toje lovelej' aukso kraselė;
Toje kraselėj' sėdi mergele.
Sėdi mergele galva szukūje,
Galvą szukūje graudzei rau-

doje: — (2 k.)
Nėr man' tėtuszio dalelei skirti,
Nėr man' matuszės kraiteliui

kloti. (2 k.)
Nėr man' brolelio lauku lydėti,
Nėr man sesatės szalyj' sėdėti.
ti. (2 k.)
Saulė — matuszė kraiteliui kloti,
Mėnū — tėtuszis dalelei skirti
ti (2 k.);
Žvaigždės — sesatės szale sėdėti,
Sietins — brolalis lauku lydėti.
ti. (2 k.)
Medvalakės 20 Sausio
Marė Vinevicze.

68.
Anksti rytelį szalta rasele, —
Kur eisiu siratėlė?
Tekėk saulele per berzinėli
Szildyk kojias rankeles.
Antelė plauke per azerelį,
Azero nendrynėliu.
Vai atein, atein tris vandraunį-
kai

Tyko manę nuszauti.
Nė jus tykokit, nė jus viliokit
Nė jus manę sugausit.
Szaunei palėksiu, greit pasilėpsiu

Ezero nendrynėlyj'.
Už artojėliaus, už prociaunįko
Linksma mano szirdelė;
Už keliaunįko už vandraunįko
Szlapės mano veidelis.
Pailei 7 Vasario *Jonas Breinis.*

69.
Auszta auszrelė, teka saulele
Per zaliaja girele.
Kialki mergele anksti rytelį
Eik į rutų darzelį.
Ten susiskinsi žalių rutelių —
Nusipink vainikėli.
Kaip nusipinsi sav vainikėli
Uzsidėk sav ant galvelės.
Kaip užsidėsi sav ant galvelės —
Eik jurės vandenėlio. —
Ir pakilo isz rytų vėjalis —
Nuputė vainikėli.
Vai atjoj', atjoj' du bernuzėlei
Per szius lygius laukelius.
Sėda nū žirgo vienas bernelis —
Plauk' paskui vainikėli.
Ak Dievulėliau ką asz padariau? —
Nė bernuzėlio, nė vainikėlio....
Rutų vainikas ant vandens pludo,
O bernuzėlis jurė nuskendo.
Pailei 5 Vasario
Marė Breiniėnė.

Bausmė,

Parasžė vaikas.

(Tąsa)

IV.

Liepsna, tartum žaibas jūdūs debesiūs, —
 Jau dumūse dingo: nūg jų tūj' pajūs
 Užraudusios biskj padangės.
 Užges neužilgio: tamsybė nakties —
 Vėl skarą miglotą ant visko užties.
 Kareiviai jau skirstytis rengės.
 Vai kas ten taip atsidusėjo liūdnei?
 Visų czia užkimę ir kriokia balsai,
 Nepykanta krutys siubūja: —
 Ar czia aržūlai prasznėkėj' nebyliai? —
 Ar czia deivė meilės dusauja giliai? —
 Pykūlis isz džiaugsmo vaitoja?
 Ar verksmas mergelės, Lietuvės jaunos:
 Už kraują nė broliams ji nedovanos, —
 Nutilo, nakties neprikėlęs?
 Ir atkreipė vadas ant laužo akis,
 Bet ten tiktai blaszkės užraudus ugnis —
 Ir sklaistės nūg josios szeszėlis.
 Bet kas ten? lyg mirgtelėj' skraistė balta,
 Piaukai jają margin', — ranka iszkelta
 Ir akys dvi sklidinios žvilga:
 Jos tamsą praplėszusios pūlė ant jo,
 Jam visą nebvilį sykiu atkartoj'
 Ir sopulį naują, neilgą.
 Sztai vadas sukruto, lyg smogtas kardū;
 Kraujai bėgt' pagavo isz jojo žaisdū
 Ir krapino žvilganczią žolę.
 Negali kalbėt' jo burna nebylė,
 Krutinė kvėpūti iszsyk negalėj',
 Veidai jo iszbliszko įpūlę.
 Tik isztiesė ranką link laužo — tolyn
 Kaip skepeta visas nublanko
 Ir sopulį, rodos, nuvijo gilyn,
 Bet ne! jau jis skausmo szirdies nemalszin: —
 Pasviro ant sądraugų rankų.
 „Apalpo jau vadas! iszvydo ką jis?
 Perkuno vilyczia, Pykūlio akis?“ —
 Kareiviai drebėdami minė.
 Umai nusigandę nutirpo visi: —
 Isz tamsos iszėjo mergelė szviesi,
 Balta, kaip dievaitė girinė,
 Iszvydusi vadą, suspaudė krutis,
 Ant kraujo jo jūdo parpūlė,
 Jām sutepė lupas: bucziauvo jį vis
 Ir gailiai dejavo vargūlė: —
 „Paleiskit, nors sužeistą, dūkit jį mą,
 Plaukais asz užspėsiu jo kraują —
 Juk asz jį iszliejau!“ — ir taip verkdama
 Plaukus nūg galvos savo rauja.
 Umai atsistojo: ant dumų rausvų
 Pakėlė akis ir stebėjos:
 Tie kilo tartum debesiai, virsz galvų,
 Nesziojo jųs staugiantis vėjas.

(Toliaus bus)

Mythai. pasakos ir legendos**Ziamaicziū.**

Surinkti ir iszleisti per D-ra Edm. Veckenstedta,
 vyresnyji senoviszku kalbu mokytoja prie Nikalojaus
 gymnazijos Liepajuje (Kursze).

Lietuviszkaiz iszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tąsa.)

Tą paczią naktį pasiszaukė Dūngis, nės tūmi buvo sveti-
 masai, Algj pas savę ir nusiuntė jį pas savą tėvą, aniolą
 Szveistiką, su praszymu; tegul ans pas savę atszaukia anioles
 ir aniolus mirimo, Pavietrę ir Cholera ir Giltinę, motyną ligų,
 kurios vis dar buvojo ziamėje Ziamaicziū, ir azūt to tegul pa-
 siunczia Užveikimą ir Sveikatą. Algis iszpildė savo pasiun-
 tinystę, bet Szveistikas nenorėjo daryti palei ano velyjimą.
 Tada Dūngis pasiuntė Algj pas Augsztį ir Perkuną ir pas sa-
 vo motyną, Ziamaitę, bet kiek tie Szveistiko nepraszė, tasai
 nebuvo paslankus jų norui ganėdinti. Dabar-gi Dūngis krei-
 pėsi per Algj prie paties Dievo, ir tasai liepė Szveistikui, kad
 iszpildytu velijimą Dūngio. Tada Szveistikas turėjo pasidū-
 ti valei Dievo, bet jis tai darė nenoromis.

Ateinancziąją dieną Dūngis iszkeliavo, kad užbaigti bėdą
 Ziamaicziū. Aniolai ir aniolės prazuties buvo pasitraukę sza-
 lin, palydovais Dūngio buvo Užveikimas ir Sveikata, nėkam
 nematant, nes aniolai gali miglomis apsisiausti, idant nemato-
 mais buti dėl mirtinų žmonių. Su jų pagelba Dūngis pasvei-
 kino visus, kurie buvo ligos paimti. Kada ziamėje Ziamai-
 cziū nėkas nesirado besergantis, Dūngis vėl atleidė Užveikimą
 bei Sveikatą. Potam jis pamokino Ziamaicziūs anų guvumų,
 kurie dėl anų buvo pasilikę dar nežinomais, įpatingai-gi jis
 pamokino anūs guvumo vainose.

Jeigu Dūngis jau pirma buvo parodęs savo virszgamtinę
 galybę, pagydydamas ligas, tai dabar jis darė kitokius stebuk-
 lus. Vieną kartą keliaujant po ziamę Ziamaicziū, jam prisi-
 ėjo pereiti per augsztą, akmeningą kalną. Dūngis sutrupino
 akmenius savomis rankomis ir szmotus ir nū kalno taip isz-
 barstė, jūg jis su savais palydovais galėjo vigadnei keliauti
 taip grįstu keliu, nei nereikalaudamas eiti per kalną. Visų
 szitų buiczių dėlei atsiėjo, kad veikiai visoje szalyje apie nėką
 nesznėkėjo kaip apie svetimąjį. Szitas dabar pasirįžo sutei-
 kas su Latviais bei Prusais pertraukti ir vėl atnaujinti seną
 Ziamaicziū vieszpatavimą. Jis nukako ant salos, kur pylis
 Ziamaitės buvo stovėjusi ir potam nugrimzdusi: jam liepant
 pylis iszkilo isz gilmės ir vėl stovėjo taip puikiai, kaip kad
 seniaus. Taip-gi areliai su auksiniu vežimu ir sparnūti auk-
 so žirgai su auksiniu vežimu jam, kaip kad seniaus po moty-
 nai Ziamaitėi, stovėjo ant tarnystos, taip jūg jis kožnu laiku
 galėjo nusidūti isz savo pylies ant salos į palocių isz krisztolo,
 viduryje tarp dangaus ir žiamės, lyginai kaip į pylį giliai po
 apaczia augszcziausiojo kalno ant svieta.

Dūngis nugis apskelbė savo žmonėms, kas jis esąs ir kad
 jis noris pradėti vieszpatauti ant Ziamaicziū. Bet Ziamaicziai
 netikėjo jo žodžiams ir traukė priesz jį į karę. Vienok Dūn-

gis tujojo ant auksinio arelio, kurs turėjo keturias kojas, pas kalną, kuriame kareiviai Žiamaičių miegojo. Kada jis artinosi prie kalno, tasai su balsiu trukszmu plyszo, ir kareiviai pabudo isz savo miego, kaip Dūngis nuėjo pas jūs į kalną. Jie sekė paskui karalių. Tasai vedė jūs pirma priesz Žiamaičius, kurie priesz jį buvo isztraukę į karę. Kada tiejie, pergalėti, buvo pasidavę, jisai rįzosi vajavoti su anais Žiamaičių neprieteliais, kuriūs aniolas Mikolas buvo priesz jūs sukurs tės. Dėl to Dūngis nusiuntė Algį į dangų ir liepė susiriukusių aniolų praszyti pavelenės dėl szitos kariszkos kelionės. Keletas aniolų, beje Mikolas su Szveistiku, nenorėjo pavelenę dėti, o Perkunas, Augsztis ir Žiamaitė velyjo, kad pavelenė butu dėti. Kada-gi joks isz aniolų nenorėjo pasitraukti nū savo nūmonės, tai Dievas nutarė, kad aniolai turj pirma nusprendimu susivienyti, o potam tajj praneszti Dūngiui. Aniolai smarkiai susibarė, ir galiaus susikovė. Veikiai visi aniolai ir aniolės kovoje dalyvavo. Ant pusės Augszcio, Perkuno ir Žiamaitės stovėjo Perkunė, Perkuno teta1), Žiaminė, motyna Berstukų, Beslėja, Laimė, Ugnedūkas bei Ugnegavas, Bangputys, Potrimpas2) Perdoytas, Lietuvanis, Užveikimas, Algis ir kiti aniolai ir aniolės; o už Mikolą bei Szveistikąėjo Gabrielis, Rapholas, Giltinė, Pykūlys, Pavietrė Cholera, Tiklys3), Audris4) Autrimpas, Brėkszta5), Auszra6), Žvaigždės, Mėnū ir kiti aniolai bei aniolės. Ilgai kovėsi su baisiu smarkumu, bet galiaus Augsztis, Perkunas ir Žiamaitė su savais sąkovėjais laimėjo pergalę, ir Dievas iszsiuntė aniolus Dėrpintą ir Lygiszį (Lygiscus)7), kad ginczą kovojancziųjū nu-

1) apart vardo daugiau nėko negaliu suteikti. Lasicius sako: Perkuna tete mater est fulminis atque tonitru: qui solem fessum ac pulverulentum excipit: deinde lotum et nitidum postera die emittit. Norbutas ir Grimm sąmoniauja tai esant Perkunatėle.

2) arba Antrimpas. Lasicius: Antrimpum mari (deum esse credunt).

3) Tiklys arba Tinklys. Mano veikalas tiktai vardą padūda; palei mano dar neapgarsintą rankių pasakų ir mythų Tinklys yra žuviniu dievu, kurs įpatingai turi užsiėmimą su žuvių tinklu. Lasicius: Caeterum quid agant Salaus, Szlotrazis, Tiklis aliique ejus generis, non libenter id Christianis aperiunt. Hanusz-gi vėl labai navatnai sako: Saulės užtėmimas rado savo symbolj Lietuvoje dievystėje. Tiknis, kurią Norbutas (p. 142) priskaito prie skaitliaus paslaptingujų dievų. Praetorius-Mannhardt: Tiklis: prie jo meldžiasi kaipo prie gelbėtojo, idant javai nutiktu. Bielenstein: Tiklis (vardvardis) negali paeiti nū jokio verbum'o (tiklu?), bet nū budvardžio tikls, kurs latviszkai — tinkantis, dorus, o kurs su galune [a]s paeina nū verbum'o tikti.

4) Bent tikrai tas pats dievas ir daimonas, apie kurj Lasicius sako: Audros deo maris caeterarumque aquarum cura incumbit Mannhardt: Audros scil. dievaitis, dievas audros, vėsulos.

5) brėkszta — szvinta, diena dedasi [Nesselmann]. Fick: brėgs, brėgs auszti, szvisti, liet. brėkszta, szvinta, nū szaknies bharg, bhrag, bhragati szviesti. Lasicius: dea tenebrarum. Mannhardt labai navatnai sako: „taip Benderis kitur, p. 121, tikrai teisiai įžiurėjęs yra, kad Brėkszta palei latv. Krėhsia, prietema, pataisytina yra“.

6) Slg. Įžėnga, s. 10. Auszra kaipo dievė zaros yra dabar įgyjusi pavidalą manam dar neapgarsintame rankiuje pasakų ir mythų. Lasicius raszo ausca. Ant to tėmyjo Mannhardt: Taip pat gali Ausca buti szalymais su auszra nū auszta, auszė, auszti. Kaip pasargą jis priduria: „Gal—but yra tik graphiszkas sudarkymas isz Ausca—Auszra“. Vienok asz pats galiau laidu buti dėl žodžio ausca, kaip Lasicius raszo, nės man taip-gi ji tapė minėta Pasakoje apie paejimą kaipo synonymas Auszros, ir man rodosi Indė Ushas nereikalauja Mannhardto experimentų, idant parodyti kaipo Žiamaitė Ausca.

7) Lygiszis paeina nū lygus, kaip Dėrpintas arba Dėrintojis, nū derinu. Praetorius Mannhardt: Lyjiegus, dievas sutaikos ir pakajaus. 1. Lygėjas nū lygti.

malszintu ir jūsius sutaikintu. Potam Algis nuneszė Dūngiui pavelenę, kad ans galj traukti į karę priesz neprietelius Žiamaičių.

Kada kariumenės, gatavos į muszj, stovėjo priesz viena kitą, Dūngis sudavė į bugną. Tūjau isz visų dangaus pusių sulėkė ant lekiančių siaubunų milžinai apsiszarvoję nū galvos iki kojų. Szitie emėsi su neprieteliais Žiamaičių, ir kada-gi milžinai lyginai kaip siaubunai buvo nesužeidžiamais, tai jiems lengviai pasisekė isznaikinti neprietelius. O karalius be paliovos muszo savo bugną. Kada tiktai dar keletas neprietelių bebuvo gyvi, Dūngis liovėsi muszės savo bugną. Tūjau dingo milžinai ant savo siaubunų, o gyvais iszlikusieje neprieteliai pasidavė.

Bet jau antras neprietelius buvo isztraukęs ant karės priesz Žiamaičius. Dūngis vėl pasiuntė Algį, kad ans paklaustu pavelenės aniolų dėl naujos kariszkos kelionės. Pavelenė tapė suteikta. Tūjau Dūngis su savo kariumene traukė prieszais neprietelius. Skaitlius tųj buvo toli didesnis už skaitlių Žiamaičių. Tada Dūngis pasiuntė Algį pas savo tėvą Perkuną ir liepė tojo praszyti, kad jam paskolintu zaibą ir griustinį dėl vajavojimo su neprieteliais. Gavęs tūsius, jis liepė Žiamaičiams traukti į muszj, o jisai pats pasikėlęs į orą tranke į neprietelius žiamyn su zaibais ir perkunijomis. Po muszio jis liepė Algiiui, kad vėl Perkunui atgal nunesztu zaibą ir griauscinį.

Potam Dūngis prasžėsi ir gavo nū aniolų pavelyjimą, vajavoti priesz treczią tautą, kuri kaip Žiamaičiams taip Latviamis bei Prusams buvo neprietelinga. O jis pergalėjo szitoje kovoje tokiu budu. Neprieteliamis ateinant, jis subudavo su pagelba Algio vežimą isz miglos ir pakinkė į tajj auksinį, keturkojį arelį. Vežimas buvo taip didelis, jūg visi vajokai Žiamaičių jame galėjo sutilpti. Vos tai buvo pasidavę, kaip karalius su savais kareiviais pasikėlė vežime į auszta, ir neprieteliai pastojo grobiu szovinių jo Žiamaičių, szitūs nėko negalėdami įveikti.

Vėl priesz kitą tautą gavęs pavelenę Dūngis tokiu budu kariavo, kad pirma negu prasidėjo musztynė jis pasiszaukė oro dvases, tarnus oro aniolo Algio, kurie pribuvę kaip raiteiliai ir pėstinjikai pergalėjo neprietelius.

Taip Dūngis kariavo dar priesz labai daug neprietelingų tautų ir galiaus net priesz Latvius ir Prusus, kurie ilgą laiką buvo suderybose buvę su Žiamaičiais. Bet visados jis liepė danguje praszyti pavelenės dėl atėinanczios kovos, ir visados jis gaudavo taję. Tankiai jis laimėdavo pergalę tiktai su kareiviais Žiamaičių, tankiai-gi jis panaudodavo įrankius, kokius jis turėjo, dėlto kad jis paejo nū trijų aniolų dangaus ir Žiamaitės. Taip jis vieną sykį su savais kareiviais pakilo pylyje, kurią jis buvo pasistatydinęs isz akmens, į orą ir jo kareiviai, nepasiekiami per szovinius neprietelių, isznaikino neprietelius.

Kitoje musztynėje jis apraganavo didelį akmenį. Tasai pakilo į orą, ir kada tiesiok virszuje kariumenės neprietelių buvo, sugurėjo į skeveldras, kožna-gi skeveldra užmuszo vieną neprietelių.

Kitą musztynę jis laimėjo per pagelbą Berstukų, vaikų Žiaminės, kurie gyveno žiamėje, buvo sparnti ir nemirtini.

Potam vėl gelbėjo jam tarnai Ugnedūko bei Ugnegavo,

ugnies kiuržai ir ugnies milžinai, kurie kalnūse kala rudas.

Arba karalius, pasikėlęs prieš muszį į orą, nužvelgė stovynę neprietelių ir potam vedė kareivius Žiamaiczių į pergalingą kovą. Tankiai taip-gi jis užžėraudavo neprietelius, taip jūg szitie negalėjo pasijudinti ir lengviai pastojo grobiu neprietelių, ar tai keletą navatnų balsų iszdūdamas, ar tai ant mažos szvilpynės spengtinai užszvilpdamas. Jis taip gi isztikdavo neprietelius aklumu arba padarydavo, kad jie apkurto ir sunėbylėjo. Potam jie visūmet lengviai pastodavo grobiu po Žiamaiczių.

Dūngis, visus neprietelius Žiamaiczių pergalejęs, vieszpataavo ant savų žmonių su dideliu įlaidumu ir iszminczia. Gadyne, kada Dūngis buvo karaliumi Žiamaiczių ir kada Žiamaitė buvo vieszpatavusi ant savo žmonių, buvo laimingiausia, kokią tauta Žiamaiczių kūmet nors regėjusi yra. Jų karalius darė stebuklus, mokino savo žmones visam-kame, kas jiems dar nežinoma buvo ir ką jiems vis-gi reikėjo žinoti, ir malszino kozną ginczą, kada koks tarp žmonių pakilęs budavo.

Bet vieną kartą atsitiko, karaliui vėl savus Žiamaiczius mokinant, kad keli jo pasiklausė, isz kur auksas, sidabras ir kiti metolai pareina, ir potam, kur ziema užsilaiko vasaros mete, vasara žimos mete, rudū pavasaryje ir tasai rudens mete. Tada rįzosi Dūngis tai parodyti aniems isz savo žmonių, kurie velyjo tai žinoti. Delto su visais, kurie isz Žiamaiczių paskui jį sekė, jis traukė pas augsztą kalną. Czion nususukęs kalno linkon jis isztarė keletą zodzių: tasai tūjau atsidarė su balsiu braszkėjimu ir Dūngis su savais palydovais įėjo į kalną. Potam tasai vėl užsidarė. Dūngis ir aniszkieiėjo dabar tolyn. Pirmiaus jie atėjo pas ugnedvases Ugnedūko bei Ugnegavo, kurios czion stovėjo ant sargybos. Szitos pasiklausė karaliaus, kas ans esąs. Dūngis pasakęs savo vardą reikalavo, kad įleistu. Bet ugnedvasės nenorėjo įleisti, sakydamos, joms esant liepta, tiktai Algį valnai tepraleisti. Tada Dūngis rengėsi eiti imtis su ugnedvasėmis, ir nors szitos panėszėjo greicziaus į baises bjaurunus negu į kitas esybes ir nors buvo nemirtinos, vis-gi Dūngis jas pergalejo. Kada tasai su savais Žiamaicziais buvo įsimerkę geroką galą į kalną, visi pamatė jo gilumoje Ugnedūką bei Ugnegavą, aplinkui per ugnį apsiauptus, viduryje urvo visokias rudas bekalant drauge su jų tarnais, ugnies milžiniais ir ugnies kiuržais. Pasieniūse urvo buvo augsztai prikrauta aukso, sidabro ir kitokių metolų.

Bet karsztis czion toks buvo didelis, jūg Žiamaicziai prasė, tegul karalius jūs szalin veda isz szitos vietos.

O Ugnedūkas ir Ugnegavas pyko ant Dūngio, kam jis po prievarta pas jūs įsiveržė, o dar labiaus, kam jis Žiamaiczius czion atsigabeno.

Nugis Dūngis vedė savūsius vis gilyn į žiamę, iki jie buvo per tąją persibastę ir parėjo į orą, kuriame žiamė rymo. Ten jie lipo augsztyn kopėcziomis isz miglų. Kopėczios vedė jūs į debesius. Debesiūse stovėjo palocius isz krisztolo, kurs visas buvo apsiaustas miglomis. Žiamaicziai įėjo į palocių. Viduj jie pamatė trijose kertėse didelės svetainės palociaus bestovint tris baises milžinus. Viduryje palociaus sėdėjo ponas szitų milžinų, aniolas Szveistikas, ant auksinės, ugnimi apszviestos kedės. Tris baises milžinai buvo pavasaris, vasara ir rudū, kūmet žimos czion nebuvo, nės Szveistikas buvo ją nusiuntęs ant žiamės. Dūngiui ir Žiamaicziams

dar tebeziopsant į tris milžinus ir Szveistiką, ziema įėjo į palocių. Ziema buvo milžinu, dar daug baisesniu ant pažiuros negu kiti tris. Potam Szveistikas liepė žiamai eiti į savo kertę, už tai-gi pavasariui keliauti į žiamę žmonių. Veikiai tasai iszėjo isz palociaus.

Taip gi Dūngis su Žiamaicziais dabar emė atgal keliauti ant žiamės, nės jis buvo dabar parodęs, isz kur auksas, sidabras ir kiti metolai pareina ir kur ziema, pavasaris, vasara ir rudū vienas po kitam užsilaiko. Bet taip gi Szveistikas buvo įpykęs ant Dūngio, kam jis be pavelyjimo buvo atėjęs į jo palocių, o įpatingai kam jis Žiamaiczius pas aną buvo nusivedęs. Todėl Szveistikas, Ugnedūkas bei Ugnegavas savo skundus per Algį padūdino prie Dievo, o Dievas nutarė Dūngį vėl pas savę parsikviesti. Jis nusiuntė Algį anam žinią nuneszti. Dūngis tąją patyręs, vedė savo kareivius atgal į kalną, kur jie ilgiaus kaip szimtą metų buvo pramiegoję. Kada Dūngis, nuvedęs savo vajokus į kalną, isz tojo prasiszalinno, kalnas vėl užsidarė. Jo kareiviai, kurie buvo jau Žiamai tei tarnavę, nėkados nebuvo sentelėję, jų miegas per szimtą metų rodėsi jiems kaip viena naktis.

Kalne kareiviai perleidžia linksmiai laiką; jiems ten taip gerai einasi kaip jokiam ciesoriui ant žiamės. Kalnas atsiveria kozną Kalėdų naktį, kareiviai iszeina isz jo kaipo ugingi pavidalai, potam valgo ir geria, kiek jų szirdis trokszta, potam jie szoka pagal balsus stebuklingai gražios muzikos ir tad jie pasidaro kariszkas ginklų loszas. Ant pusiaunakczio jie grįzta atgal į kalną, kurs užpakalyje jų vėl užsidarė.

Kaip tiktai Dūngis buvo iszsineszinęs isz kalno, Algis atvedė isz dangaus miglų dėbesį, ir kada Dūngis buvo į tąjį įėjęs, Algis vėl aną nuvedino į dangų augsztyn. Ten danguje Dūngis buvoja pas savą motyną ir aniolą Perkuną.

Po to, kaip Dūngis buvo Žiamaiczius apleidęs, laimė nū jų pasitraukė, o daug bėdų aplankė žmones nū ano laiko. Žiamaicziai dar nėra prie galo savo kentėjimų. Dar sykį Žiamaiczius aplankys aniolas mirimo ir aniolė mirimo, Pavietrė, Cholera, Giltinė su savomis dukromis, ligomis, o Pykūlys ves į pragarą tūs, kurius palytės aniolai ir aniolės mirimo ir ligų. Isz visų pusių neprieteliai griausis ant Žiamaiczių. Musziūse vajokai Žiamaiczių bus iszmuszti, ir isz visų Žiamaiczių tiktai dar keletas suzeistų kareivių klaksos ant pastaros musziavietės savo kraujūse. Tada Szveitikas pasirodys saulėje: suzeistieji kareiviai szauksis prie jo, ir Szveitikas iszklausys jų szauksmo. Jis atszauks aniolus ir anioles mirimo, Giltinę ir ligas, Pavietrę ir Cholera, lyginai kaip Pykūlį isz žiamės Žiamaiczių. Tada jis nusidūs pas Dievą ir tojo praszys, kad gelbėtu Žiamaiczius. Su maldomis Szveistiko susivienys maldos Augszczio, Perkuno, Dūngio ir Žiamaitės, lyginai kaip visų aniolų bei aniolų dangaus. Dievas maldų iszklausys ir bus gatavas Žiamaicziams pagelbėti. Tada Žiamaitė ir Dūngis gaus pavelyjimą sugrižti pas savus žmones ir ant jų vieszpatauti ir jūs apginti. Tada Žiamaitė ir Dūngis su griaustiniu ir zaibais nusileis ant žiamės. Jų pylis ant salos vėl isz žiamės iszkils, ir palocius isz krisztolo lyginai kaip pylis gilumoje kalno spoksos savo pirmyszczoje grožybėje ir puikėje. Tūmet jie savo kareivius parsives isz kalno, su jais pergales visus neprietelius Žiamaiczių ir įsteigs valstiją, už kurią didesnei puikesnės nėkadės ant žiamės nėra buvę.

(Toliaus bus)

Piknikas.

Trys draugystės iš Plymouth'o, Pa. renge puikų pikniką ant 20 d. Liepos (July) mėnesio, ant Hanover Park.

Muzykė bus kopuikčiausia. Visus užpraszo pribut *Komitetas.*

Piknikas.

Draug. szv. Kazimiero išz New Yorko kele septintą mėtinį pikniką d. 31 Liepos (July) Washington parke, Grovė L. I. Malonei užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites kaip išz New Yorko, Brooklyno, taip ir išz aplinkinių susirinkti ant to smagaus pasilinksmini-mo. Pradže ant 2 val. po piet. Prekė tikieta 25 c.

Szirdingai užkviečiam *Komitetas.*

Gromatnyczia.

P. Jur. Masis tegul padūda savo tikrą adresą. Ant Postal Card pasiraszės tiktai vardą su pravardė ri paczto žymės negalima įtėmyti; lyg but Pittsburgh, ar Pittston. Taip-gi Tamsta busi malonus prapesz, kada tasai dol. buvo išzsiqstas.

Naujos kningos.

Išzėjo išz po spaudos szios naujos kningos: 1) *Apie Joną Tvarducką garų burtiniką ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus.* Puslapių 158; prekė 25 centai.

2) *Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai dėl Lietuvos žmonių.* Puslapių 64; prekė 10 cen.

3) *Pamokinanti apraszimai išz gyvenimo žmonių ir visokios rodos.* Prekė 15 centų.

Pinigus galite prisiųst registravo-tose gromatose, arba, jei ne daugiau kaip vieną dol. norite siųst, ir paczti-nėm markėm galite prisiųst.

Atlaikėme keletą labai naudingų ir pamokinančių knigelių, po užvar-džiu „Parmazonas arba Baisumas Dievo Rustybės.“ Knigutė nū 37 puslapių ir kasztūja tikt 12 c. Kas nor gauti, lai pasiskubina.

Adresą uždėkite tokj:

Mr. J. Pauksztis
224 & 226 E. Main str.
Plymouth, Luz. Co. Pa.

Apgarsinimai.

„**VARPAS**“ literaturos, politikos ir mokslo dvimėnesinis laikrasztis išz-eina jau 9 metas Tilžėje. „*Varpas*“

yra Lietuvos vadovų laikrasztis; tal-pina puikes apysakas bei moksliszkus rasztus. „*Varpas*“ į Ameriką ant me-tų su prisiuntimu, kasztūja 1 dolerį.

„**UKININKAS**“ Lietuvos ukininkų mėnesinis laikrasztis, išzema 8 metai, taippat Tilžėje. Talpina įvairius rasztus apie lietuvių prispaidimą po Gudų valdžia bei pamokina kaip reik-nū jų gintis, apysakas, pamokiuimus išz ukės, žines išz Lietuvos kaip ir išz svetimų szalių, bei apie ligas, nū kurių gali pats žmogus pasigelbėti, neesant arti daktaro.

„**UKININKAS**“, į Ameriką, ant metų kasztūja ir tiktai *vieną dolerį.* Norinti išzsiraszyti virsz minėtus laikraszocius, pinigūs gali siųsti reg-istravotose gromatose ant szito ad-reso;

Herrn Dr. Bruažis
Tilsit, Ostpreussen
Germany.

Lenkiszkos knygos

maldų, pargabentos išz užmarės.

Gaunamos pas Jūz. Pauksztį.

- Westchnienie duszy pobożnej, zbiór nabożenstw i pieśni z przydanem Drogę krzyżowej, Gorzkiego zali i psalmów \$1.50.
- Złoty Oltarz czyli zbiór nabożenstw dla chrześ. cian i katolików \$1.30.
- Oltarzyk czyli zbiór nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 70 c.
- Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 50 c.
- Mały złoty oltarzyk dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Kningos

pargabentos išz užmarės:

Maldų kningos,

- Mazas aukso altorius, Misijų maldos su abrozė-liais (mazam formate) kriztolinu apdaru 60 ct Szagrino 50 c.
- Aukso Altorius, arba Szaltinis danųszku skarbū 2.00 iki 3.00.
- Garbe Dievoj ant auksztybės „ „ „ \$1.50.
- Balsas Batandėlis 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
- Kniga giesmių arba Kanticzkos „ „ 75c.
- 150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikelo kanticzkų 75c.

Istoriszkos dvasiszkos italpos kningos,

- Gyvenimas Viespaties Jezaus Kristaus, 75c.
- Istorija seno ir naujo Istatymo su abrozėl. 15c.
- Istorija seno Istatymo „ „ „ 25c.
- Gyvenimas Marijos „ „ „ 30c.
- Menno izwenziausios Marijos Panos 30c.
- Sopulėj Motynos Dievo „ „ „ 30c.
- Evangelijos supnikėis apdarais 1.00c.
- Gyvenimai Szwentųjų, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ketvirta ir penkta dalis už kožną dalį po „ „ „ 65c.
- Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ „ „ 10c.
- Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.

Istoriszkos kningos svietiszkos italpos.

- Olitypos „ „ „ 25 c
- Robinsono „ „ „ 25 c
- Kantrios Elenos „ „ „ 20 c
- Lementoriusu poteriais ir mistranturais 10 c
- Istorija Lietuvos „ „ „ 30c.
- Istorija Suvienytų Valstijų Amerikos konsti-tucija „ „ „ \$1.00
- Trumpa senovės Lietuvių Istorija 10c.
- Apliokrasztis kun. Petravyczians į Vilniaus džiaikonystės kuningus 1870 m. „ „ 5c.
- Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedeidingi, graži knigutė kurioje apraszta visi mūsų prietiekiai su lenkais nū pat krikszto Lietuvos 5c.

- Ziponas bei žiponė „ „ 40c
- Žitgas ir vaikas „ „ 20c.
- Vytautas didis Lietuvos kunigaskasztis 30c
- Apie senovės Lietuvos pilis „ „ 10c
- Kanklės lietaviszkos dainos koturleims balsams (su natomis) 20c.
- Amerika pirtyja (komedija) „ „ 10c.
- Apie kalbų pradžia „ „ 5c.
- Budai gydymo nekurių ligų „ „ 25c.
- Ką daryti, kad sveiki butume ir ligai gyventume 5c, kas yra, o kas bus! žvilgis ant szlų dienų ir į ateitą 5c.
- krumplių Jonas, apysakėlė „ „ 5c.
- keletas žodžių apie nežmoniszkus maskolių dar-bus kražiuose ir aplė sudyjimą kražiezių Vilniuje 5c.
- keletas rasztų apie kražių atsitikimą 10c.
- Tamoszlius besotis apysaka 5c.
- kalba dviejų žmonių kazimiero ir Antano apie katalikų bažnyczios pamatą 5c.
- Lietuvos kanklės (eilėmis rasz.) 10c.
- Pamokslai apie sudą Dievo, pakutą, dangų ir nekaltą prasidėjimą Szv. Panos Marijos 10c.
- Pamokslai ir Ganytojaus kalbos sodlecziams, ku-ji-ga pirmoji, apima laiką nū pirmos nedėlios Ad-ventų iki pelenų dienai! (panokslai kožnam nedėdieniui) \$1.25c.
- Trumpi pamokluimai ir rodos, pagat kurias turi elgtis kiekvienas žmogus 10c.
- Lietuvos gaspadinė arba pamokinimas kaip su-vartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. 4 Antras iszleidimas pagerintas 15c.
- Final r jų gyvenimas, viensėdis ir pirmutinė szalna 10c.
- Pavargėlė ir kaip gyvena kynai, apysakos 10c.
- Andersono pasakos (su abrozė) 15c.
- Gydyklos nū baimės myrio „ „ 20c.
- Misija ir ziedas „ „ 25c.
- Naujausla sapnų knigėlė „ „ 50c.
- Ženybos paikių Miko „ „ 5c.

Kningos poetiszkos.

- Senkaus Jurgis „ „ 15c.
- Vitolloranda, puikus poematas išz senovės lietuvių gyvenimo, 3 knigos 1.25c 10c
- Dūnelatėczio pavasario linkamsybės 10c.
- Konradas Valenrodas 10c.
- Tėvyniszkos giesmės 5c.
- Jūknaunos dainos „ „ 5c.
- Naujos dainos „ „ 10c.
- Blūtės dainos „ „ 10c.
- Tėvynainių giesmės „ „ 40c.
- Petro Armino rasztai — eilės 10c.
- Pagrėnų gobtuvės — teatraliszka 10c.
- Ponas ir Mužikai, Drama panklose permainose, paraszta Aleksandro Gužuczio, 15c.

Apysakos.

- Palangos Fuze, linksmi skaitymai „ „ 20c.
- Kastelybė tai nemelas puikios apysakėlės išz lietuvių gyvenimo 15c.
- Historije apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus išz Neapolio ir apie Petrą kareivį 20c.
- Pajudkime vyrai žemę, puiki apysaka paraszta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką poną A. išz B. autoriaus knigutės „Kas telybė tai ne mqlas 15c.
- Pasaka apė Szaltabuzius (jūvinga) 5.
- Ziemos vakaro adynėlė, vokiszkom raldėm 20c.
- Mužikėlis „ „ „ 20c.
- Valkų knigėlė „ „ „ 15c.
- Ant Nakvynės 5c.
- Kalmynų pasaka 5c.
- Kaukazo belaisvis 5c.
- Kur melė, ten ir Dievas 5c.
- Kas kaltas 5c.
- Negirdėtas dalgas 5c.
- Pasakojimas apie valtą ir jo rasztiniką 5c.
- Senis Makricikas 5c.
- Vakaras Tilviko pirktelė 5c.
- Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalis „Szianlėniszko Senello“] 15c.

Moksliszki rėnkvedžiai ir kitokios kningos

- Kningsadėl išzismokinimo visaszvietinės kalbos 15
- Apie buvimą Dievo „ „ 5c.
- Grieszninkas priveretas motavotis „ „ 15c.
- Pamokslai apie trusą „ „ „ 5c.
- Talmudas ir mūsų žydai „ „ „ 10c.
- Szkalas su kalba „ „ „ 20c.
- Prieszaszris „ „ „ 20c.
- Kalb [gyti pinigūs ir turta „ „ „ 20c.
- Girtybė „ „ „ 5c. ir 10c.
- Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta, Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą 75 c, kaip labai svieta slogina maskolių valdžia 5c.
- Apie Dangų „ „ „ 5c.
- Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c.
- Lietuvos gaspadinė 10c.

- Žodynas kun. M. Miežinio \$200.
- Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas su puikiais paveiklais 15c.
- Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20 c.; dėl perkupczų po 10c.
- Kalendariai ant 1889 ir 1890 m. po 10c.
- Lietuvystės praeitė, dabartis ir ateitis 25 c.
- Hygiena arba mokslas apie užtaikymą sveikatos 35

Įvairios dvasiszkos kningos,

- Pamokslai ant didžiųjų metinų savencių ir di-dziosios nedėlios, 50c.
- Tiesos Žodžiai, 35c.
- Filofosa arba kolias [maldingą gyvenimą 50c.
- Pokilis Szventųjų „ „ 15c.
- Izguldimas metinų szvenczių labai naudinga knigėlė 10c.
- Mokslas Rymo kataliku „ „ 40c.
- Kas yra griekas? „ „ 15c.
- Nekaltybė „ „ 20c.
- Vartai dangaus „ „ 15c.
- Pekla, arba amžinas pragaras 75c.
- Arielka yra nūdai; su ilustracijomis 30c.
- Garsas apie bajsybės Dievo sudo 35c.
- Raktas [dangų „ „ 15c.
- Didžioji nedėlia „ „ 5c.
- Kaip Sumeniją nusapakajti „ „ 15c.
- Vadovas [dangų „ „ 40c.
- Prisigatavojimas ant smerczio „ „ 40c.
- Draugija dėl duszių „ „ 5c.
- Lietuviszkos miszios „ „ 10c.
- Kasdieninės Maldos „ „ 5c.

Notos dėl partapijono.

- Varpelis [yalcas] 30c. Dėdtenė [polka] 30c.
- Sudiev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai].

- Kražių skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c.
- Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c.
- Visoki Abrozėliai su maldėmis po Scentus

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

- Lietuvos Istorija, nū seniausiu gadynių iki Gedimino D. L. K., paraszta 1850 m. Simano Daukanto. Kniga pirma, gaunama už 1,50c.
- Budas Senovės Lietuvių Kalbėnų ir Zemaiczlių paraszta Simano Daukanto, gaunamas už 1,00.
- Istorija Katalikų Bažnyczios, „ „ 1,00.
- Europos Istorija su žiamlapiais „ „ 50 ct.
- Lietuviszkos DAINOS išz visur surinktos 200c.
- Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Zemaiczlių Motiejū Valanczauskas, 25 ct.
- Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.
- Dievaitis, apysaka sztos gadynės 1,00 ct.
- Apleka Dievo „ „ „ \$1.00.
- Aukso Verzeis, labai puiki drama „ „ 20 ct.
- Du puikus apraszimai apie nedorybė zydo ir piktą augynimą wajku \$1.00.
- Eglė, žalczių karalienė ir iszgriovimas Kanno pilies 1363 m., du puikus dramatai paraszti Aleksandro Gužuczio, 25c.
- Gyvenimas Genavaitės. Pamokinanti ir labai sujudnanti apysaka išz senovės laikų 50 ct.
- Historije gražios Katrukos ir jos visoki „ „ „ atsitikimai 10c.
- Historije išz laiko Francuzkos „ „ „ 30c.
- „ „ „ vainos Afrikoj 30c.
- Iz po bndelio kalavijo ir Kajimas, dvi puiktos apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag. 40c.
- Istorija Septynių Mokintojų „ „ „ 50c.
- „ „ „ ir Lietuvos Sapnas 50c.
- Jurgis Mikostawskis „ „ 80c.
- Juozapas Konuszewskis, arba kapkėnimas Unijotų po valdžia maskolius 50c.
- Kabalas talpnantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c.
- Konstitucija dėl darbinikų „ „ 10c.
- Namella pustelniko „ „ 75c.
- Nedorybes Rymo Ciesorli, historije išz lajko „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct.
- Pujkus apraszimai tikru atsytkimu išz „ „ „ czesu wajnos 1863 metu 40 ct.
- Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. \$1.00
- „ „ „ abdarytas \$1.25.
- Pujkus apraszimas apie Lietuvą „ „ \$1.00.
- Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1.50 ct.
- Senowes apraszimas apie Duktery „ „ „ Filypo Karejwio 50 ct.
- Sumyszimas arba bajme tury dydeles akis 15 ct.
- Fykra tejsybe išz Suwaiiku gubernijos 15 ct.
- Szwiesa Dievo „ „ „ 65 ct.
- Titkus Perų Karalius, „ „ „ 25 ct.
- Uzsystanawik ant to geraj „ „ „ 50 ct.
- Witas ir Koryna historije išz lajko persakioji Bažnyczios S. per Deoklecziana 95